

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (2412) 1996 GEGUŽĖ-MAY 21

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Kredito kooperatyvai

Plūduriojanti visuomenė arba tokio pobūdžio valstybinė sistema negali tikėtis ilgalaikės gerovės. Be tvirtesnės atramos žūsta ir gražiausi sumanymai, susipainioja darbo našumo poreikiai, dingsta ir siekių entuziazmas.

DEMOKRATINIULOSE kraštuose kapitalas yra vienas patikimiausių atramų medžiaginei gerovei kurti, ją kelti ir išlaikyti. Mažu šeiminių ar plačiu valstybinių mastu sutelktas kapitalas užtikrina gyvenimo lygio išlaikymą, sudaro sąlygas didesniai finansiniam pastovumui. Kapitalas taipgi našiai tarnauja ir atskiroms žmonių grupėms, užsimojančiom atlikti platesnės apimties uždavinius. Šalia įvairių verslo organizacijų bei bendrovių, siekiančių pelno, pardavinėjančių akcijas, vykdančių investicijas, kitas paprasčiausias grupinis būdas stiprinti finansinį pajėgumą — tai kooperatyvų steigimas. Kooperacinė mintis, pradėjusi jau gana smarkiai plisti prieškarinėje Lietuvoje, nedingo nė pokario išėvijoje ir greitai atgijo. Steigėsi vadinamieji lietuvių bankeliai, kurių vien Kanadoje turime keturis — Toronte "Paramą" ir Priskelimo parapijos, Hamiltone "Talką" ir Montrealyje "Litą". Kasmetiniai šių kooperatyvų pranešimai rodo jų finansinį stiprėjimą, kuris neša vis didėjančią naudą ir bendram lietuviškam gyvenimui, ir pavieniams kooperatyvų nariams. Taip sutelktas kapitalas tarnauja sutelkėjams, plečiasi savarankiška nepriklausoma finansinė būklė, įgalinanti teigiamai spresti daugelį ekonominių poreikių. Kooperatyvai itin naudingi naujakuriams, kuriems visada trūksta lėšų ką nors pradėti. Kraštuose, kur kooperatyvai gerai klesti, ekonominių sunkumų būna mažiau. Ar kitaip galėtų būti, kai sueina grupė žmonių, norinčių vienas kitam padėti?

LIETUVOJE penkiasdešimt metų trukusi centralizuota, sovietinė ekonomija buvo nepajudinama ir nedalomą. "Bendrojo katilo" sistema piliečius geruoju ar piktuuoju atratino kištis ne į "savo" reikalus. Kooperacinė mintis, jei kada ir būtų kilusi, būtų buvusi pasmerktą kaip priešvalstybinė, o jos skelbėjai nubausti. Bet koks tinkamas ekonominių išiečių ieškojimas, kylantis iš apatinių sluoksnių, būtų pasibaigęs teisme. Dabar — laikai kiti. Lietuva yra nepriklausoma valstybė, užsimojusi siekti demokratinės sistemos įgyvendinimo. Vyksta, nors lėtai, ekonominė pertvarka, turtas privatizuojamas, steigiasi savarankiškos prekybos bei pramonės įmonės — kuriama laisvosios ekonomijos politika. Atrodo, kad tokioje aplinkoje kas gi begalėtų pastoti kelią kooperatyvų steigimams. O vis dėlto kiliųjų daugiau negu laukta. Apie tai jau ne kartą rašė montrealietė Regina Piečaitienė, kredito unių projekto Lietuvoje direktorė, nuo 1994 metų birželio mėn. pradėjusi vadovauti kooperatyvų steigimams. Ir štai po maždaug dvejų metų, šiek tiek jau įveikus biurokratinis trukdymus, patiems žmonėms pradėdant įsitikinti kooperatyvų nauda, — tai vienu, tai kitu kooperatyvai steigiasi. Tačiau, pasak organizatorių, ūkininkams trūksta lėšų tapti jų nariais. Čia rimtai pagelbėti galėtų išėvija. Skelbiamas siūlymas remti savo gimes, stojančius nariais į kooperatyvus. Užtektų \$120 kanadiškų vienam nariui, ir kiliųjų būtų panaikintos. Reikia daugiau narių jau veikiančiuose kooperatyvuose, reikia dar daug ir naujų kooperatyvų. Tik apachi stiprėjimas stiprins ir pačią valstybę, kuri per keletą pastarųjų metų dar giliau įklimo į ekonominį liūną. Pats laikas pasisukti veidu į kaimą, pagelbėti ūkininkams, kuriantiems ateitį sau ir Lietuvai. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Įtampa tarp Kanados ir Kvebeko

Stiprios politinės įtampos praėjusią savaitę atnešė kieti susikirtimai tarp Kanados ministro pirm. J. Chretienio ir Kvebeko premjero L. Bouchardo bei jo separatistinės Kvebeko partijos. Ginčas prasidėjo dėl J. Chretienio neatsargaus pasitarimo, kad jis konstituciniu Kanados teismu gali sustabdyti jo sutikimo neturinčius Kvebeko referendumus nepriklausomybės klausimu. L. Bouchardas nedelsdamas grasino paskelbti Kvebeko provincinio parlamento rinkimus ir po jų pravesti trečiąjį Kvebeko referendumą nepriklausomybės klausimu. Ir provincijos parlamento rinkimus, ir juos seksiantį referendumą jis buvo atidėjęs vėlesnei atečiai.

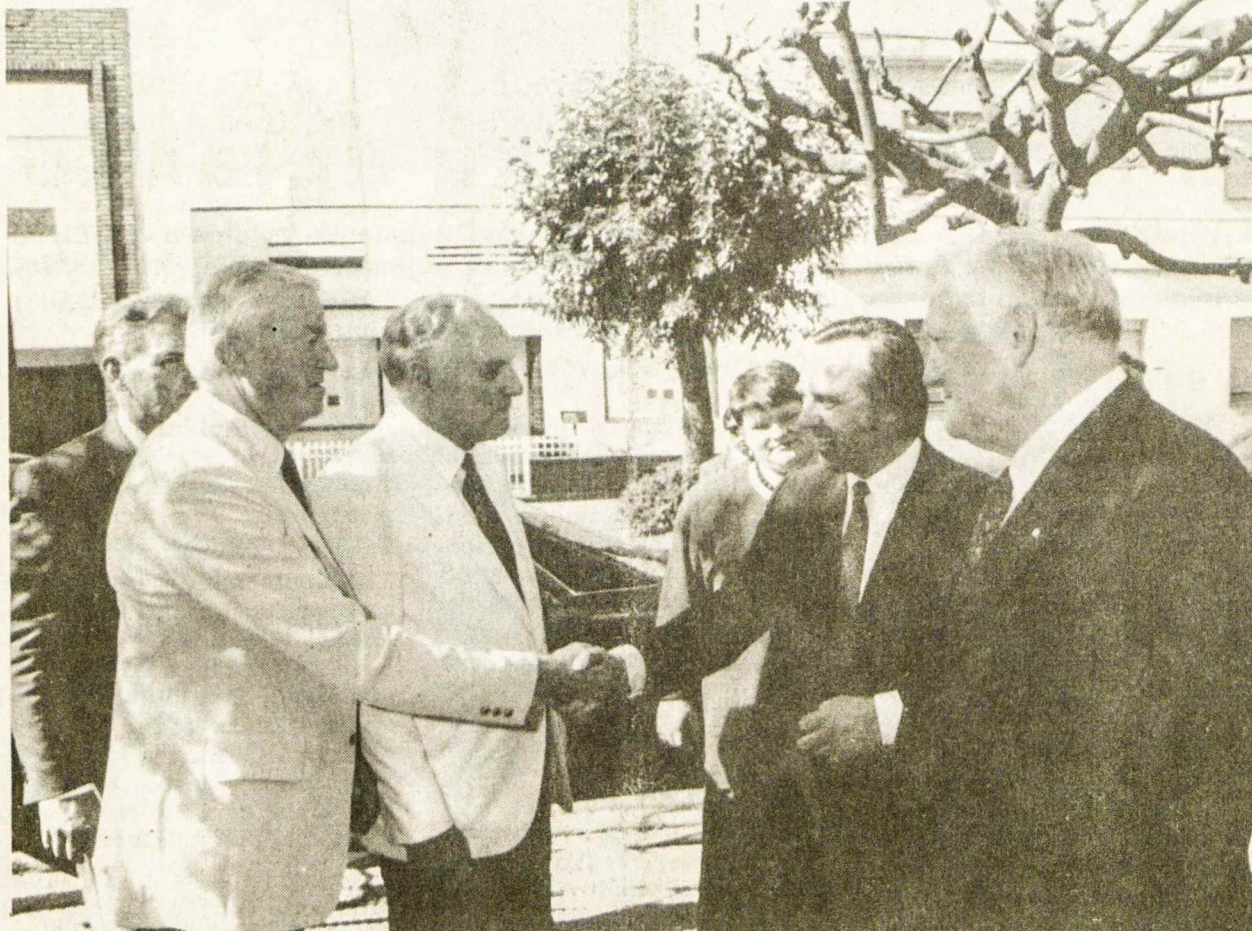
Kvebeko premjeras L. Bouchardas, pasitaręs su savo ministerių kabineto nariais, provincinio parlamento rinkimų nepaskelbė, tačiau atsisakė specialaus susitikimo su Kanados ministru pirm. J. Chretieniu. Jis taipgi atmetė pasiūlytą dalyvavimą provincijų premjerų ir Kanados ministro pirmininko bendroje konferencijoje birželio 20-21 d.d. Kanados vyriausybės kišimasi į Kvebeko provincinį

referendumą L. Bouchardas pavadinio Kvebeko laikymu uždarame Kanados kalėjime.

Ministeris pirm. J. Chretienas pabrėžė, kad Kvebeko nepriklausomybės referendume reikės aiškios separatistų pergalės, jeigu jie norės atsiskirti nuo Kanados, o ne 51%. Jis taipgi priminė, kad separatistams, nepakaks net ir didelės pergalės procentiniu požiūriu referendume. Esą Kvebeko pasitraukimui iš Kanados reikės ne tik jos vyriausybės, bet ir didžiosios provincijų dalies konstitucinio pritartimo. Vienašališko separatistų laimėjimo Kvebekui pasitraukti nepakaks. Tokiam žingsniui reikės konstitucinio patvirtinimo.

Kvebeko separatistų advokatai betgi teigia, kad Kvebekui Kanados konstitucija negalioja. Mat ne visi Š. Amerikos 1867 m. britų akto paragrafai, įjungti naujojo Kanados konstitucijon, buvo išversti į prancūzų oficialiom kalbom. Be to, Kvebeko vyriausybė nėra priėmusi ir pasirašiusi Kanados naujosios konstitucijos versijos. Tokiu at-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos delegacijos dalis Argentinoje 1996 m. kovo mėnesio viduryje. Iš kairės: prezidentas ALGIRDAS BRAZAUSKAS, užsienio reikalų ministeris POVILAS GYLYS, prezidento dukra LAIMA BRAZAUSKAITĖ-MERTININĖ prie Lietuvos informacijos biuro būstinės; biuro vedėjas ARTŪRAS MIČIŪDAS, Argentinos kariuomenės generolas FAUSTINAS ŠVENČIONIS (sveikinasi), Argentinos lietuvių bendruomenės atstovas JURGIS BRAZAITIS

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Reikšminga konferencija Gotlando saloje

Dalyvavo Baltijos jūrą siekiančios valstybės. Stipriausios balsas — Vokietijos kanclerio Kohl'io. Nutarta suderintomis jėgomis kovoti su organizuotais nusikaltimais, Baltijos jūros tarša, rengti dažnesnius bendrus pasitarimus. Lietuvai numatyta finansinė parama atominėi Ignalinos elektros jėginei pagerinti

KAZYS BARONAS

Baltijos jūros valstybės (įjungtos buvo Norvegija ir Islandija) gegužės 3-4 d.d. Švedijos Gotlando saloje susaukė bendrą konferenciją. Kadangi joje dalyvavo Vokietijos kancleris H. Kohl, tad žiniasklaida atkreipė gan didelį dėmesį į šį "viršūnių" posėdį, keletą kartų parodė televizijoje pasitarimo dalyvius bei kanclerio spaudos konferencijas.

Miuncheno dienraštis "Sueddeutsche Zeitung" (tiražas 420.000 egz., savaitgaliais — 720.000.) buvo atstovaujamas korespondento, kuris gan nuodugniai supažindino skaitytojus su pasitarimų eiga, aišku, neaplenkdamas Baltijos valstybių bei atskirai suminėdamas Lietuvą, kuriai bus suteikta finansinė parama Ignalinos atominėi jėginei pagerinti.

Tramdyti nusikaltimus

Iš vokiško dienraščio bendradarbio pranešimo atrodo, kad posėdžio dalyviai labai didelį dėmesį atkreipė į organizuojamus nusikaltimus. Kalbėdamas Vokietijos televizijoje H. Kohl pareiškė, kad kova turi būti vedama ir derinama bendromis policinėmis priemonėmis, atkreipdamas dėmesį į rusišką mafiją, kurios veikla siekia jau Vakarų pasaulį. (Balandžio 25 d. spauda pranešė, kad netoli Mannheimo rasti vieši namai, kuriuose seniausios pasaulyje moterų profesijos atstovėms buvo ir lietuvaite). Nutarta sudaryti darbo komitetą, kuris paruoštų policijos bendradarbiavimo gaires. Kancleris H. Kohl nuėjo dar toliau — siūlė įsteigti Europos sąjungos policiją — Europol, duoti jai teisę sekti nusikaltėlius, peržengti net valstybinę sieną, nepažeidžiant valstybės suverenumą.

Kaip ir visuose Europos pasitarimuose, taip ir Gotlando saloje pirmu smuiku grojo stipriausios Vakarų Europos valstybės atstovai H. Kohl. Jis priminė konferencijos dalyviams, kad šalia Viduržemio jūros erdvės, yra antra europinė jūra, būtent

Baltijos. Išijungus Švedijai ir Suomijai į Europos sąjungą, Lenkijai ir Baltijos valstybėms suteikus bendradarbiavimo narystę, ES pasiekė ir šiaurinę Europą. Taip pat visi konferencijos dalyviai (ir Rusijos!) pasisakė už pastangas įjungti Baltijos valstybes ir Lenkiją į Europos sąjungą.

(Rusų priekaištai)

Reuterio agentūros pranešimu, Rusijos min. pirmininkas V. Černomyrdin dar kartą pasipriešino Baltijos valstybių įjungimui į ŠAS (NATO). Susitikęs su Švedijos min. pirm. G. Perssonu ir švedui palietus Baltijos valstybių klausimą, rusas užtikrino, kad Rusija nenumato imtis kokių nors karinių priemonių. Be to, jis mano, kad Baltijos valstybės nebus priimtos ŠAS. Be to, V. Černomyrdin stipriai kritikavo Latvijos ir Estijos vyriausybės politiką, neduodančią rusų mažumai krašto pilietybės.

Konferencijoje buvo aptartas Baltijos jūros taršos klausimas, nes jį priklauso prie labiausiai užnuodytų vandenų pa-

saulyje. H. Kohl pasiūlė posėdžiui bent kartą per metus. Dėl to kitas posėdis numatomas 1997 m. Danijoje.

Rusijos komunistų vadas G. Žiuganovas vėl puolė Baltijos valstybes, ypač Estiją. Savo priešrinkiminėje propagandoje jis Rygoje leidžiamam laikraščiui "Sevodnia" pasakė, kad baltiečiai esą didžiausi Rusijos išnaudotojai. Baltijos valstybės be rusiškų išnaudotojų esą negalėtų egzistuoti. Jei laimės prezidento rinkimus, jis tam padarys galą. Nurodęs Estiją, jis pasakė, kad tai ką Estija eksportuoja, yra pavogta iš Rusijos, nes pastaroji žaliavos Baltijos valstybėms parduodanti žemiau pasaulinės rinkos kainų. Kai kurie Rusijos politikai mano, kad vietoje žaliavų į Baltijos valstybes reikėtų siųsti šarvuotus. Žiuganovo nuomone, to nereikia. Taip kalba ir Žirinovskis. Frankfurte leidžiamas angliškas dienraštis "International Herald Tribune" ("Washington Post" ir "New York Times" satelitas) gegužės 4 d. laidoje taip pat rašė apie minėtą posėdį Gotlando saloje.

Venezuelos lietuvių veikėjas-veteranas JUOZAS MENKELIŪNAS kelia trispalvę vienos šventės progą. Prie jo — Ričardas, Gailė Butvilos ir Pesliakienė

Savaitė Lietuvoje

ES sutartis pateikta seimui

ELTOS žiniomis, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas seimui pateikė patvirtinti Europos sąjungos sutartį. Ji buvo pasirašyta 1995 m. birželio 12 d. drauge su Latvija ir Estija, kurių seimai ją jau yra patvirtinę, kaip tai padarė Europos parlamentas bei kai kurios kitos Europos sąjungos valstybės.

Ši sutartis tvarko visus ekonominius ir komercinius kraštų santykius, skatina laisvą informacijos ir idėjų srautą, liberalizuoja prekybą, grindžiamą Pasaulinės prekybos organizacijos principais. Lietuvai ši sutartis yra dar vienas žingsnis į pilną narystę Europos sąjungoje.

Seimas svarstys šią sutartį po antrojo peržiūrėjimo konstitucijos 47 straipsnio, dabar draudžiančio užsieniečiams pirkti žemę Lietuvoje.

Nesibaigė derybos su Latvija

Gegužės 5-6 d.d. Rygoje vykusiose Lietuvos ir Latvijos derybose dėl jūros sienos nepasiekta galutinio susitarimo, tačiau pozicijos suartėjo, kaip praneša ELTA. Lietuvos delegacijos pirmininko pavaduotojas, žemėtvarkos ir geodezijos tarnybos viršininkas Z. Kumeitaitis teigė, kad vis dėlto buvo derinami principai, pagal kuriuos bus nustatomos ekonominės zonos ir kontinentinės šeklomos ribos Baltijos jūroje. Taip pat buvo svarstyti konkretūs išmatavimai. Numatyta tęsti derybas gegužės 20 d. Vilniuje.

Vizų kainos vienodinamos

BNS skelbia, kad gegužės 7 d. Lietuvos vyriausybė priėmė nutarimą suvienodinti mokesčių už vizos išdavimą visų užsienio kraštų piliečiams. Šiuo potvarkiu vizos ypatingai pabrangs NVS kraštų piliečiams. Paprasčia vizą įvažiuoti į Lietuvą visiems užsieniečiams kainuos 20 JAV dol., specialia vizą — 50 dol., tranzitinė — 5 dol., kolektyvinė — po 10 dol. asmeniui. Šie mokesčiai ligšiol galiojo Vakarų valstybių, bet ne NVS kraštų gyventojams, kuriems paprasčia vizą kainavo 5 dol., specialia — 10 dol., tranzitinė — 3 dol., kolektyvinė — po 3 dol.

Mėsos perteklius

Lietuvos mėsos perdirbėjų organizacija ragina vyriausybę derėtis su Rusija, kad už naftą ir kitus energetinius išteklius Lietuva atsiskaitytų mėsos produktais, rašo ELTA gegužės 8 d. Tai siūloma todėl, kad yra kiaulienos ir kitų mėsos produktų perteklius, mėsos produktai beveik neeksportuojami, nes jų savikaina didesnė negu vakarietiškųjų, o mėsos kainoms pakilus, sumažėjo vartojimas Lietuvos vidaus rinkoje. Žemės ūkio ministerijos duomenimis, vienas Lietuvos gy-

ventojas per metus suvalgo apie 46 kg kiaulienos, 50% mažiau negu prieš 6 metus. (Kanadiečiai 1994 m. suvalgė po 21.6 kg kiaulienos). Manoma, kad prekybimas su Rusija galėtų atgavinti mėsos pramonę.

Nedarbo statistika

Balandžio mėnesį Lietuvoje bedarbių skaičius sumažėjo 4,575 asmenimis nuo kovo mėnesio, praneša ELTA. Darbo biržoje buvo įregistruota daugiau kaip 139,600 bedarbių, iš jų daugiau kaip 53.2% — moterys. Bedarbio pašalpas Lietuvoje gauna 41,400 piliečių. Laisvų darbo vietų buvo 6,270.

Kovo mėnesio statistika rodo, kad vidutinis darbo užmokestis buvo 640.2 lito. Minimalus gyvenimo lygis pasiliko 90 litų, o minimali mėnesio alga buvo 210 litų. Didžiausius vidutinio darbo užmokesčius gavo finansiniai bei panašūs tarpininkai — 907.33 iki 949.63 lito; aukščiausios valdžios valdymo institucijų, ministerijų ir tarnybų valdininkai — 812.77 lito. Mažiausi atlyginimai teko žemdirbiams, medžiotojams — 226.79 lito, viešbučių ir restoranų darbuotojams — 307.79 lito.

Patvirtinta sutartis

BNS žiniomis, gegužės 14 d. Lietuvos seimas patvirtino "Valstybių, Šiaurės Atlanto sutarties dalyvių ir kitų valstybių, dalyvaujančių "Bendradarbiavimo taikos labai programoje, susitarimą dėl jų karinių pajėgų statuso (SOFA — Status of Forces Agreement). Krašto apsaugos ministerio Lino Linkevičiaus nuomone, ši sutartis yra itin svarbi, nes vis daugiau Lietuvos karių yra siunčiami pratybose į ŠAS kraštus.

Gegužės 10 d. ministeris išvyko į Bosniją susipažinti su lietuvių taikdaryų misijos vyko mis bei jų saugumu. Vyriausybės posėdyje gegužės 8 d. buvo nuspręsta siūlyti seimui dar pusmečiui pratęsti jų misiją, kuri tada baigtųsi 1997 m. balandžio mėn.

Sumažėjo krovininių vežimas

"Lietuvos ryto" (nr. 83) žiniomis, Lietuvos transporto įmonės pernai gabeno 51.5 mln. tonų (18.2%) mažiau krovininių negu 1994 m. Statistikos departamento išankstiniai duomenys taip pat rodo, kad geležinkelijų transportas sumažėjo 12%. Jo didžiąją dalį (85.1%) sudaro tarptautiniai ir tranzitiniai gabenimai, daugiau kaip pusė krovinijų sudarė nafta ir naftos produktai, jų gabenimas sumažėjo 26%. Jūrų transporto įmonės pernai gabeno 20% daugiau krovininių negu 1994 m., didžiąją dalį tarp užsienio uostų.

Visuomeninio transporto keleivių sumažėjo 11.5%, o per-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Kredito kooperatyvai

Išėvija turėtų pagelbėti Lietuvoje besistieigiantiems kooperatyvams

Reikšminga konferencija Gotlando saloje

Rusijos komunistų vadas G. Žiuganovas puola Baltijos valstybes

Iš istorinių laikų aplanko

Lenkijoje buvo šviesiausia negu KGB valdomoj Lietuvoje

Laimėjome ir pralaimėjome

Lietuvą valdo įvairioms partijoms priklausantys komunistai

"Mano protėvių žemė"

Jaunieji Toronto gintariečiai ne tik šoko, bet ir dainavo

Iš gydytojo užrašų (1)

Žmogaus gyvybės šeiminkas yra pats Dievas

Tėvo vasara

Tikėjo, kad vaikai išliks ir džiaugsis laisvę

"Per amžius likt, kur protėviai sugulė"

A. a. poeto G. Gaidžiūno gyvenimą nudažė meilė tėvynei

Susimąstymas prie "Aukščiausių skrydžių"

Žvilgsnis į prof. kun. Kęstučio Trimako veiklą

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDEJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20, remėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai būtina išreikšti redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

RELIGINIAME GYVENIME

Kardinolas Vincentas Sladkevičius, Kauno arkivyskupas, "L'Osservatore Romano" 1996 m. gegužės 4 d. pranešimu, Šv. Tėvui Jonui Pauliui II išteikęs atsisąjūdinimo prašymą. 1995 m. rugpjūčio 20 d. sulaukęs 75 m. amžiaus. Remiantis Kat. Bendrijos kanonais tai ir buvo priežastis prašyti atleisti iš eitu pareigų.

Nauju Kauno arkivyskupu paskirtas ligišolinis vyskupas pagalbininkas Sigitas Tamkevičius.

Vysk. Sigitas Tamkevičius gimė 1938 m. lapkričio 7 d. Gudonių kaime, Alytaus apskr. 1962 m. balandžio 23 d. Telšių vyskupo P. Maželio įšventintas kunigu. Vikaravo Alytuje, Lazdijuose, Kudirkos Naumiestyje, Prienuose, Vilkaviškyje. Visą sovietmečio visai valdžios persekiotas, KGB viliotas, už tvirtą laikyseną susilaukęs net uždraudimo eiti kunigo pareigas. Tada kurį laiką kartu su kun. J. Zdebskiu dirbo fizinių darbų, vedė pogrindinę kolektyvą. Nuo 1975 metų Kybartų klebonas. 1978 m. su kitais kunigais įsteigė Tikinčiųjų teisės ginti katalikų komitetą. Buvo nušautas 6 metams lagerio ir 4 metams ištėrimo. Vienas pagrindinių "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" leidėjų ir redaktorių. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, įšventintas vyskupu, lankėsi Šiaurės Amerikoje, susipažindamas su išeivijos lietuvių veiklos bei kultūros židiniais, tarp jų ir "Tėviškės žiburiai".

Lietuvos vyskupų konferencijos posėdis įvyko Kauno arkivyskupijos kurijoje balandžio 16 d. Dalyvavo kard. V. Sladkevičius, Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis, visi Lietuvos vyskupai ir kunigų seminarijų darbuotojai. Svarstyti seminarijų reikalai. Griežtinami reikalavimai seminarijų auklėtiniams. Klierikai, neįvykdę atitinkamo akademinio lygio, bus automatiškai šalinami iš seminarijų.

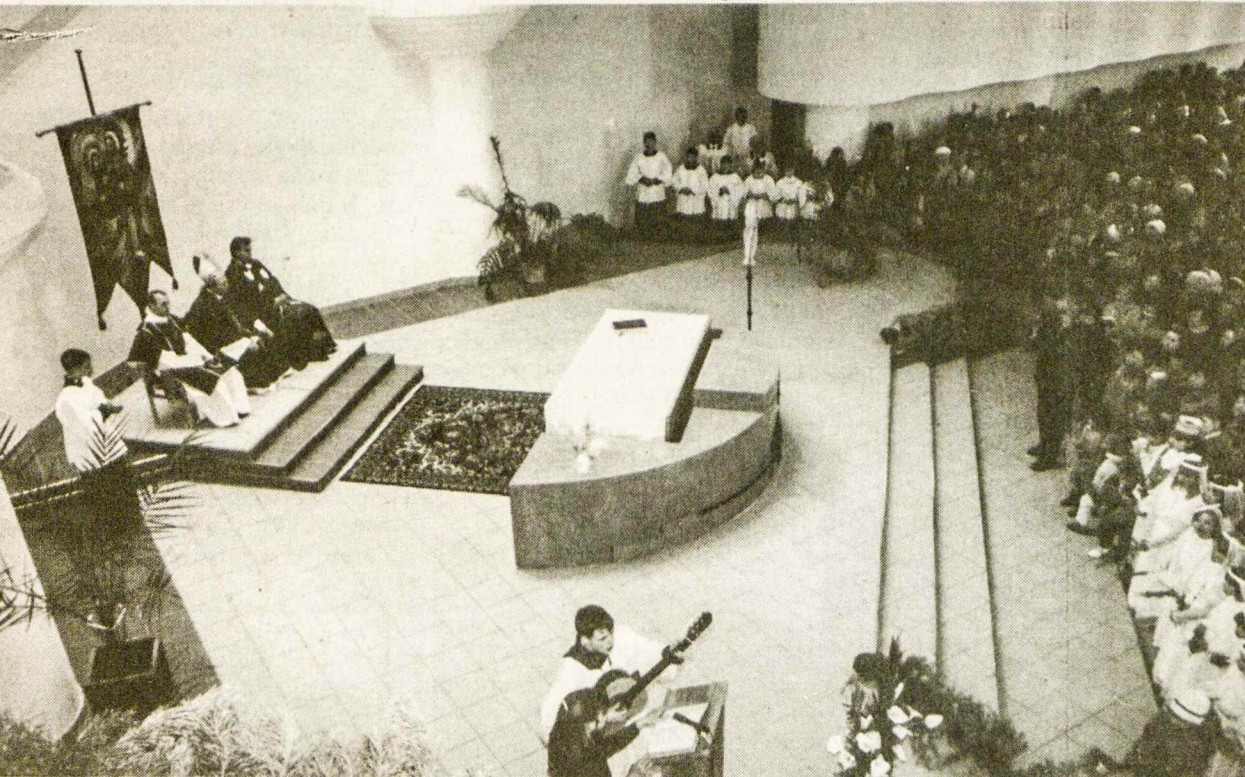
Domininkonas kun. Stanley Azaro, OP, (Stasys Zaruskas), Providence, R.I., kolegijoje leidžiamo laikraščio pranešimu, darbuojasi Vilniaus Šv. apaštalo Pilypo ir Jokūbo parapijoje. Po antros kelionės į Lietuvą priėmęs pasiūlymą padėti dominikonų vienuolijos atsteigimui Lietuvoje. Kun. Ant. Jurgėlaitis, OP, pagelbėjęs jam prisiminti vaikystėje kiek mokėtą lietuvių kalbą. Šiuo metu jis yra dominikonų naujokų magistras, dirba parapijoje ir su jaunimu. Numatęs dar vienerius metus padirbti Lietuvoje, kurią spėjęs pamilti.

Tradicinė Lietuvos moksleivių ateitininkų pavasario akademija įvyko Tauragėje balandžio 8-14 d.d. Suvažiavo daugiau kaip 150 moksleivių. Akademines programos vadovas dr. Arvydas Zygas pareiškė, kad šventės tikslas buvęs burti jaunimą į "mažąją bendruomenę", kuri galėtų dalyvauti akademiname, kultūriname ir dvasiniame brendime. Pasak jo, kiekvienas brenstantis žmogus ieško didžiosios Tiesos, gyvenimo prasmės, bet gali pasijusti ir pasimetus moralinės maišaties ir madų jūroje. Todėl tokių akademinų dienų renginiais stengiamasi skleistį tvirtas vertybes ir krikščioniškas idėjas. Paskaitos ir pramogos vyko atsižvelgiant į amžių ir pasirengimą. Daug dėmesio skirta pašaukimui bei pasirengimo šeimos gyvenimui klausimams. Kun. doc. J. Ivanauskas supažindino moksleivius su Šv. Rašto studijavimo pagrindais. Moralės klausimus diskutavo prof. R. Kalvaitis. Evan-

gelizacijos tarpsnius aptarė A. Kučikas. Paskaitas skaitė kun. A. Baniulis, SJ, doc. D. Gailienė, doc. Marcinkevičienė, gyd. V. Rudzinskas, dr. A. Zygas, ses. D. Kuzmickaitė ir kiti. Renginių parėmė vysk. A. Vaičius bei Tauragės klebonas mons. dr. P. Pužaras. Dr. A. Zygas pasidžiaugė, kad sėkmės matas esąs visų akademijos vadovų ir paskaitininkų noras dirbti be atlyginimo.

Kauno katalikų bendruomenė "Gyvieji akmenys" balandžio 14 d. Vytauto Didžiojo un-to salėje surengė atsinaujinimo dieną, kurios tema buvo "Išgydymas". Pilna didžioji salė malda ir giesmės garbinio Dievą, klausėsi vienuolių bei pasauliečių liudijimų. Kalbėjo ses. Rozana, JAV misionierius Peter Stohs su žmona, ses. Benedikta, A. Pečkaitis, kun. G. Grušas. Pokalbuiose itin pabrėžta atviro išsipaskojimo reikšmė. Jėzus mus gydo teikdamas savo ramybę; reikia teigiamai atsiliepti į Dievo meilės kvietimą.

Pal. Jurgio Matulaičio namuose Kaune balandžio 13-14 d. d. vyko seminaras tema "AIDS: klausimai ir atsakymai". Vysk. S. Tamkevičius sakė, kad vienas iš socialinio darbo objektų Lietuvoje turėtų būti šia liga sergantys. Gyd. E. Marčiulionienė mano, kad visuomenė dar nesuvokianti šios ligos problemos svarbos. Esą labai svarbu užbėgti AIDS plitimui už akių. Pasak doc. A. Laiškonio, Vakarų Europa jau įsitraukusi į šios problemos sprendimą. AIDS centro vadovas gyd. S. Čeplynas statistiniais duomenimis parodė, kaip ta liga plintanti Lietuvoje. Gyd. N. Liobikienė apgailestavo, kad per mažai ir rimtai kalbama apie lyties problemas, siūlė šviesti šeimams. Dr. Maura O'Donohue supažindino su AIDS plitimu visame pasaulyje, siūlė keisti požiūrį į daugelį dalykų.

Pirmosios Mišios naujoje Elektrėnų šventovėje Verbų sekmadienį 1996.III.31. Mišias atnaujo Kaišiadorių vyskupas J. MATULAITIS. Oficialios šventinio iškilmes numatomos šią vasarą, kai bus baigti statybos darbai

Vilniaus priemiestis Žirmūnai žiūrint nuo Valakumpių tilto

Nuotr. G. Kurpio

Iš istorinių laiškų aplanko

Gyvendamas Lenkijoje, dvylika metų susirašinėju su žymiuoju architektu VYTAUTU LANDSBERGIU-ŽEMKALNIU, muzikologijos profesoriaus, atgimstančios Lietuvos tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio tėvu, gyvenusiu šimtą metų. Susikauptė storokas laiškų aplankas – istorinė medžiaga. Čia pateikiu keletą savo atsiminimų apie garbųjį Lietuvos veikėją

ANTANAS SURAUČIUS, Lenkija

Dariaus ir Girėno paminklas

Lietuvių lakūnų Atlanto nugaletojų paminklo "Lituanikos" katastrofos ir didvyrių žūties vietoje prie Soldino, dabar Lenkijoje prie Myslibožo, būklė ir globa pokario metais bendrais bruožais yra žinoma. Slaptai pavienių lietuvių pastangomis paminklas buvo apsaugotas nuo visiškai sunaikinimo. Ir toliau slaptai buvo lankomas tautiečių, kurie arčiau gyveno.

1958 m. sovietinė Lietuva prisiminė Dariaus ir Girėno paminklą prie buvusio Soldino 25 metų sukakties proga. Atvažiavo iš Lietuvos vyriausybės delegacija. Su Lenkijos valdžiomis ir dalyvaujant didesniams lietuvių skaičiams iš Šėcino vaivadijos įvyko minėjimo iškilmes. Po to propagandinio mosto – ir vėl ta pati padėtis: vangį Lenkijos lietuvių didesnė visuomeninė iniciatyva paminklo apsaugai, global ir restauravimams; tas pats sovietų kareivių fronto metu sušaudytas kryžiatupis; nuo granito luitų nurašytos užrašo trimis kalbomis raidės – paminklas bevardis.

1965 m. lietuviai vroclaviečiai gavo leidimą pagaminti užrašą lietuvių ir lenkų kalbomis ir lentos su užrašu įmūrijimo proga suorganizuoti lietuviškas iškilmes. Pradedant 1975 m. Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos Slupsko skyrius rengė metines iškilmes prie paminklo, suburdamas kasmet vis daugiau tautiečių; ir vietos lenkų visuomenės.

Per iškilmes 1979 m. užsiminiau, kad artėja 50-mečio minėjimas ir tam reikėtų iš anks-

to gerai pasiruošti. Buvo audringas pritarimas, ir čia pat pradėta rinkti aukas paminklo restauravimui. Užmojis susidūrė su nemažomis kliūtimis. Lėšoms rinkti reikėjo gauti Lenkijos kultūros ministerijos leidimą, o tuometinėje Lenkijoje gauti leidimą visuomeninei rinkliavai nekomunistiniams tikslams buvo beveik neįmanoma. Nežinojome buvusio užrašo trimis kalbomis, metalinių raidžių formos ir jų išdėstymo granito briauose, truko tikslaus pavyzdžio apskaldyto kryžiatulpio ornamentikai atkurti. Anksčiau turėjome P. Jurgėlos knygą "Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas", bet ji, kaip ir kita iš labiausiai skaitomų kun. Stasio Ylos "Žmonės ir žvėrys", ėjo per tautiečių rankas ir dingo. P. Jurgėlos knyga tik vėliau netikėtai atsirado, kai paminklinio ansamblio restauravimui buvo suplaukusį medžiaga iš Vilniaus – nuo architekto V. Žemkalnio-Landsbergio.

Iniciatoriai ir jų talkininkai buvo jaunesnės kartos žmonės, atsidūrę Lenkijoje vilniečiai ir Seinų krašto lietuviai. Jie mažiau pažinojo Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, valstybės, visuomenės kultūros veikėjus. Vis dėlto jie sužinojo, kad paminklo projekto autorius buvo architektas Žemkalnis. Dar kažkas kalbėjo, kad Žemkalnis yra sugrįžęs iš Vakarų į Lietuvą. 1979 m. vasarą Juozui Pečkaičiui, važiavusiam į Lietuvą aplankyti giminių, buvo pavesta surasti Dariaus ir Girėno paminklo projekto autorių.

Pasisekė – Pečkaitis atvežė Žemkalnio laišką, rašytą 1979 m. liepos 31 d., ir trumpą, su

keliais pasitenkinimo žodžiais, darbinį projektą. Taip prasi-dėjo paminklinio ansamblio restauravimas ir vyko iki 1983 m. liepos mėnesio.

50-mečio minėjimo iškilmėse prie Dariaus ir Girėno paminklo Pšcelnike prie Myšlibožo 1983 m. liepos 17 d. tikėtasi dalyvių iš Lietuvos. Kodėl neatvyko nei valdžių, nei organizacijų atstovai, nei per geležinę uždangą perėję žmonės, – tai klausimas, kurį reikėtų kada nors plačiau nušviesti.

Lenkų įstaigos buvo labai palankios Dariaus-Girėno paminklo atnaujinimui ir jų žūties 50-čio minėjimui. Mat lenkams patiko jų žūties versija – pašovimas. Apie tai parašiau ir archit. Žemkalniui Lietuvoje. Tokią versiją Žemkalnis patarė palaikyti, nes ir lenkai, ir lietuviai nukentėjo nuo nacinės Vokietijos. Tai jungia ir suartina. Draugystė ir bendradarbiavimas bus reikalingi.

V. Žemkalnis smulkiai ir drąsiai rašė, kaip Lietuvoje žmonės stengėsi Dariaus ir Girėno 50-metį paminėti ir kokie buvo trukdymai. Lenkijoje buvo šviesiausia negu KGB valdomoje Lietuvoje.

Vokiečių nelaisvėje

Dabartinis Gorzow Wlkp, buvęs vokiečių Landsberg a/Warta, atmintinas 27 lietuvių kalinimų šiame mieste. Ši vietovė rįšasi su Vytauto Žemkalnio odiseja nuo Tilžės per Allensteiną iki dabartinio Gorzow Wlkp ir toliau per Berlyną į vakarus nuo 1944 m. gegužės mėnesio iki 1945 m. gegužės pradžios. Per pavoju ir nuostabius nuotykius jį saik sekė paskui Gestapo suimtą 27 Kauno pogrindininkų grupę, kurioje buvo ir penkiolikmetis Žemkalnio sūnus Gabrielius. Landsberg a/Warte vietoje jį buvo ilgiausią kalinama. Čia mirė ir studentas Aleksandras Viršila. V. Žemkalnis iš šalies stebėjo kankinio palaidojimą katalikų kapinėse.

Apie 27 lietuvių kalinimą įvairiose vietovėse ėjo iš Vilniaus pašto siuntos su smulkiais aprašymais, nurodymais, situaciniais piešiniais su prašymais skelbti faktus lietuvių spaudoje ir lenkų visuomenėje. Medžiaga ėjo per rankas. Buvo panaudojami tautiečiai, važiavę į Lietuvą. Pianistė Aldona Dvarionaitė, gyvenusi Lenkijoje, bet turėjusi sovietinį pasą ir dažnai važinėjusi į sovietinę Lietuvą, atvežė V. Žemkalnio parašytą jo odiseją pavadinimu "Hochverrat" su prašymu išleisti kur nors laisvame pasaulyje. Lietuvoje negalėjo būti nė užuominos apie tai. "Hochverrat" – vokiškas žodis reiškė tėvynės išdavimą. Juo buvo kaltinami vokiečių suimtieji lietuviai.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

A+ VINCUI IGNATAVIČIUI

mirus,

jo brolių MARKŲ ir visus artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame –

Vytautas ir Viktorija Jagučanskai
Collingwood, Ont.

A+ VINCUI IGNATAVIČIUI

mirus,

jo seserims, broliams ir visai šeimai reiškiam
nuoširdžiausią užuojautą –

Ona ir Vytautas Pulkauninkai,
Oakville, Ont.

A+ VINCUI IGNATAVIČIUI

mirus,

jo brolius – MARKŲ ir STEPĄ, seseris – GENĘ ir
ONĄ su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai
užjaučia –

A. V. Baltrušaičiai

PADĖKA A+ JUOZAS KOLAKAUSKAS

iškeliavo amžinybėn 1996 m. balandžio 19 d.

Nuoširdžiai dėkoju kun. J. Liaubai, OFM, už
aplinkymą ligoninėje, maldas koplyčioje ir laidotuvių
Mišias. Didelė padėka karsto nešėjams, ponioms už
pyragus ir visiems atsilankiusiems –

žmona Gabrielė Kolakauskienė

PADĖKA A+ BRONIUI VITKUI

1996 m. balandžio 26 d. iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame Anapilio parapijos klebonui kun. J.
Staškui ir kun. K. Kaknevičiui už maldas laidotuvių namuose,
Mišias ir laidotuvių apeigas.

Nuoširdi padėka A. Kanapkai, R. Valickienei ir
J. Mažeikai už nuoširdžius atsisveikinimo žodžius.
Nuoširdus aciū A. Kusinskiui už giedojimą per Mišias ir
D. Radtkai už vargonavimą.

Dėkojame karsto nešėjams, visiems giminėms,
draugams ir pažįstamiems, pareiškusiems užuojautą žodžiu,
raštu ir spaudoje. Ačiū visiems už gėles, užprašytas
Mišias ir aukas "Tremtinių grįžimo fondui" ir "Vaiko
tėviškės namams". Dėkojame visiems dalyvavusiems
laidotuvių namuose ir kapinėse. Ačiū B. Stanulienei už
paruoštus pietus ir ponioms už skanūs pyragus. Jūsų
nuoširdumas palengvino mūsų liūdesį.

Liūdentys –

*žmona Aldona, duktė Danutė, sūnūs –
Algis ir Vytautas bei jų šeimos*

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nai tarptautiniais geležinkelio susisiekimo maršrutais keleivių vežta perpus mažiau. Daugiausia keleivių vežama kelių transportu, kuris pablogėjęs, nes autobusai ir troleibusai pasenę, o nebuvo paskirta lėšų naujoms priemonėms. Lietuvos aviacinių firmų lėktuvai 1995 m. skraidino 241,900 keleivių – 8,5% mažiau negu 1994 m.

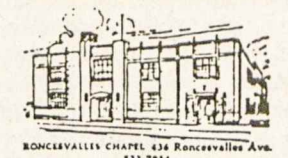
Turto ir pajamų deklaravimas

Gegužės 16 d. Lietuvos seime priimtas gyventojų turto ir pajamų deklaravimo įstatymas. Nuo 1998 m. visi Lietuvos pilnamečiai gyventojai kalendorinių metų pradžioje privalės deklaruoti įsigytą kilnojamą ir nekilnojamą turtą, taipgi ir ne-registruojamą turtą – meno kūrinius, brangiųjų metalų dirbinius, jei jų vertė didesnė negu 2000 litų, skelbia ELTA.

Lietuvos paukštiena į Vakarus

ELTOS pranešimu, po daug kartų tarptautinių žinovų tikrintų Lietuvoje veikiančių paukštinių klastų ūkių, Europos sąjungos veterinarijos komitetas

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

Turner & Porter

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ŽUVUSIŲ VILNIEČIŲ VARDAI

Vilniaus burmistras Alis Vidūnas, pagerbdamas Sausio tryliktosios aukas, susitiko su žuvusių vilniečių giminėmis ir artimaisiais. Vilniaus miesto valdyba žuvusių vilniečių šeimoms nutarė paskirti po tūkstantį litų. Žuvusių vilniečių atminimą taipgi norima įamžinti memorialinėmis lentomis prie namų, kuriuose jiems teko gyventi. Vilniaus miesto burmistras A. Vidūnas pritaria pasiūlymui žuvusių vilniečių — Loretos Asanavičiūtės, Virginijaus Drusko, Rolando Jankausko, Algimanto Petro Kavoliuko, Vido Maciulevičiaus, Apolinaro Juozo Povilačio, Igno Šimulio, Vytauto Vaitkaus vardus suteikti Karoliniškių mikrorajono gatvėms Vilniuje.

KLAIDINIA PAMINKLŲ ŽODŽIAI

"Lietuvos aide" nusiskundžiama Biržuose išlikusiais sovietmečio paminklų ir antkapių užrašais, klaidinančiais biržiečius ir ypač jų svečius. Mat juose vis dar garbinami "tarybiniai kariai išvadotojai, kritusieji už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę", gailimasi "nuo buržuazinių nacionalistų rankos žuvusių tarybinių aktyvistų". Šiuo klausimu Biržų savivaldybės vadovai netgi kreipėsi valstybinę paminklosaugos komisiją. Iš jos buvo gautas atsakymas, kuriame rašoma: "Komisija nustatė, kad įrašai, skelbiantys, jog kapinėse palaidoti kariai žuvo už mūsų Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę, neatitinka istorinės tiesos. Pasiūlyta savivaldybėms, kurių žinioje yra Sovietų Sąjungos karių kapinės, šiuos istorinės tiesos neatitinkančius paminklų tekstus pakeisti naujais, o jei to nenorima padaryti, pakeisti juos iš dalies arba uždengti. Komisija taip pat rekomendavo Sovietų Sąjungos karių, žuvusių Antrajame pasauliniame kare, palaikus iš miestų, miestelių, gyvenviečių centrų nustatyti tvarka perlaidoti kapinėse, visus darbus suderinus su Kultūros ministerijos kultūros vertybių apsaugos departamentu".

JANONIS NEGRĮŠ Į BIRŽUS?

Sovietinės kompartijos savo propagandiniams reikalingi ilgiai išnaudoto socialistinio poeto Juliano Janonio (1896-1917) palaikus balandžio 4 d. šimtųjų gimimo metinių proga buvo norėta iš senųjų Petrapilio kapinių perlaidoti Biržuose. Mat jis yra gimęs Beržiniuose, dabartiniame Biržų rajone. Perlaidojimo rūpinosi privataus verslo draugijos "Karšuvos kraštas" direktorius R.

Ozgardas. Perlaidojimui pritarė Čikagoje gyvenanti J. Janonio sesuo ir Lietuvos rašytojų sąjunga. R. Ozgardas kreipėsi ir į kultūros ministerį J. Nekrošį. Gautame atsakyme rašoma: "Kultūros ministerija, įvairiausiai apsvačiusi Jūsų pasiūlymą perkelti Juliano Janonio palaikus iš Sankt Peterburgo į Biržus, tam nepritaria, kadangi ten poetas palaidotas pagarbioje kapinių vietoje ir jam pastatytas tinkamas antkapinis paminklas. Apie tai žodžiu anksčiau informuota Rašytojų sąjunga". Sovietinamos Lietuvos enciklopedijoje net neminimas džioga sirgusio J. Janonio nusizudymas po greitojo traukinio ratais Petrapilyje. Tad taip ir lieka neaišku, ar jis nusizudė tik dėl nepagydomos džiogos, ar galbūt ir dėl nusivylimo sovietiniu komunizmu.

KĄ DABAR SAKYTŲ JANONIS?

Tokį klausimą jo šimtųjų gimimo metinių proga "Lietuvos ryte" kelia biržietė Adelė Sadauskienė ir pati bandydama atsakyti rašo: "Likimas buvo žiaurus Julijui Janoniui, ankstyva mirtis išplėšė jį iš gyvenimo. Nė vienas nežino, ką būtų parašęs J. Janonis, jeigu būtų gyvenęs iki šių dienų. J. Janonis būtų matęs, kaip vėl okupuojama Lietuva, o lietuviai vėl tremiami į Sibirą, kankinami lageriuose ir kalėjimuose. Jau nepriklausomoje Lietuvoje J. Janonis būtų patyręs, kaip gražūs ponai atėmė iš savo tautiečių sunkiai uždirbtas santaupas, kaip bankai gyvenę iki šios dienos žmones. Jei būtų gyvas J. Janonis, būtų matęs alkanų žmonių, laukiančių lėkštės sriubos. Būtų matęs elgetas ištiestomis rankomis, benamius, gulinius laiptinėse ar ant suolų gatvėse, apiplyšusius vaikus prie šiukšlių konteinerių. Ką tada pasakytų poetas, savo posmais raginęs "visas žmones meile broliška surišti"? Jei būtų dar gyvas biržietis J. Janonis, plyštų iš skausmo jo širdis ir šauktų jis savo tautą į kitokią gyvenimą, į tikrąją meilę ir užuojautą vienas kitam. Už teisybę!"

BIRŽAI ANT ŽMONIŲ KAULŲ?

Alfonas Kazitėnas, primindamas naujusius Biržus, "Lietuvos aide" skaitytojams pasakoja: "Politinį kalinių ir tremtinių sąjungos Biržų skyriaus susibūrimuose dažnai prisimenama, kad naujieji Biržai pastatyti ant sovietinių okupantų nukankintų žmonių kaulų. Skyriaus taryba numatė šį pavasarį atlikti detalesnius tyrimus vyresnio amžiaus biržiečių menamos bevardės kapavietėse. Esama dar gyvų liudytojų, kurie mena, kaip nukankintų žmonių lavonai buvo metami į kanalą ir šalia esanti šulinį Vytauto gatvėje, dabartinio policijos komisariato teritorijoje (po karo ten šeimininkavo enkavedistai). Kai netoliese buvo statomi daugiabučiai namai, statybininkai žmonių kaulus, sako, užkasė ties vienu namu. Manoma, jog gali būti bevardžių kapų Rotušės ir Vabalninko gatvėse prie buvusių kalėjimų. Dar nebaigtos kasinėti žyrduobės, pavestos gyventojų daržais prie Švyturio gatvės. Ten buvo masiškai užkasami nušauti partizanai. Suradus bevardžius kapus, suderinus su savivaldybės vadovybe nužudytųjų giminėmis, paminklo saugos tarnyba, palaikai bus perlaidojami kapinėse". V. Kst.

Kanados Londono lietuvių choras "Pašvaistė" su chorvedžiu muz. ANDRIUMI PETRAUSKU, jn., Lietuvos nepriklausomybės šventėje Delhi, Ont. 1994 m. vasario 13 d.

Magiška vasarvietė

Taip pavadino Lietuvos Nidą amerikietė žurnalistė

1995 m. spalio 1 d. "The New York Times" kelionių skyriuje pasirodė ilgas straipsnis apie žymų Lietuvos kurortą — "A Lithuanian Resort With a Touch of Magic". Autorė Suzanne Posschl lankėsi Lietuvoje su savo motina, ieškojo savo senelės kaimo, o rado — Nidą, kur kadaise vasaravo vokiečių rašytojas Thomas Mann.

Autorė aiškina, kad Nida yra mažas 1,600 gyventojų miestelis, maždaug 60 mylių į šiaurę nuo Karaliaučiaus, 30 mylių į pietus nuo Klaipėdos, Kuršių Neringoje — tarp Baltijos jūros ir Kuršių marių esančioje žemės juostoje, kurią įvairiais istorijos momentais buvo užėmę Švedija, Rusija, Prancūzija ar Vokietija. Prieš 30 metų Nida buvo mėgstama sovietų "politbiuro" ir KGB pareigūnų vasarvietė, į kurią liepos ir rugpjūčio mėnesiais lietuvių net neįleisdavo. Tačiau nuo nepriklausomybės atkūrimo pradėjo veikti keltai iš Klaipėdos, vežiojantys pasiturinčias lietuvių šeimas ir turistus iš Vokietijos.

Nidoje, rašo S. Posschl, vasarą privažiuoja turistų, veikia tuzinas kavinų ir restoranų, pardavinėjama gintaro, medžio drožinių, rūkytos žuvies. Sovietinės statybos svetainės didelių grožių nepasizymi, tačiau pajūrys nesugadintas didžiulių viešbučių. Kuršių Neringa dabar yra parkas, kurio miške auga įvairūs reti augalai ir grybai. Deja, vėjo draikomas ir turistų mindžiojimas smėlis slenka nuo kopų, tuo tarpu nevykdomi ankstyvesni planai jas sulaukyti. Kadaise to smėlio buvo net per daug — net du sykius Nidos miestelis buvo dingęs didžiulėse 200 pėdų smėlio kopose, atstatytas kaskart truputį šiauriau. Dabar vadinamos Parnidžių kopose lietuviai ateina pasi-

mėlsti už savo šeimų mirusiųs, palieka kryželius smėlyje.

Čia pat ir Jūratė įsimylėjo į Kastytį, pasakojama autorė, o Perkūnas iš pavydo sudaužė jos gintaro rūmus. Po audros dar vis galima rasti gintaro gabalių pajūryje, tačiau dauguma miestelyje parduodamo gintaro yra atvežama iš Karaliaučiaus. Rusijai pradėjus imti rinkos kainą už gryną gintarą, vietiniams per brangiai atsiceina patiemis jį apdirbti. Keturiadesimt tūkstančių gintaro gabalų — apdirbtų ir natūralių — yra gintaro muziejuje Palangoje, Tirkėvičiaus rūmuose, 40 mylių į šiaurę nuo Nidos.

S. Posschl baigia savo straipsnį, apibūdindama miestelio kavines ir restoranus, nakvynes ir susisiekimo priemones bei kainas, kurios galiojo praejusią vasarą. Prie straipsnio pridėta keletas gražių nuotraukų — pajūrio, vietovės charakteringo namelio, gintaro pardavėjų ir žemėlapis. RSJ

Winnipeg, Manitoba

A. a. JUOZAS JANELIŪNAS, 86 metų amžiaus, mirė 1996 m. kovo 19 d. Gyveno ir mirė Reginoje, Sask., bet velionies pageidavimu palaikai laidojimui atvežti į Winnipegą. Gedulines maldas laidotuvių koplyčioje ir Mišias šv. Kazimiero šventovėje atnašavo prel. J. Bertasius. Palaidotas Visų Šventųjų kapinėse šalia žmonos Adelės, mirusios 1990 m. Liudesyje liko sūnus T. Edmundas, sesuo Emilija Reginoje, du broliai ir sesuo Lietuvoje bei daug kitų giminių Kanadoje ir Lietuvoje.

A. a. VINCAS DIELININKAITIS, 76 metų amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos, mirė 1996 m. kovo 24 d. Palaikai sudeginti. Gedulines maldas šv. Kazimiero šventovėje atnašavo prel. J. Bertasius. Liūdi žmona Sonja, sūnus Algis (Alan) su šeima Edmontone, brolis Lietuvoje bei kiti giminės ir artimieji. EKK

Taip atrodo vasarnamis Nidoje. Ši nuotrauka buvo įdėta "New York Times" dienraštyje 1995.X.1

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Emilija Rasteniene pamaldomis Tėvų pranciškonų koplyčioje Bruklne balandžio 21 d. jos pirmųjų mirties metinių proga prisiminė Niujorko lietuviai. Mišias atnašavo kun. P. Giedgaudas, OFM. Po Mišių jų dalyviai kuklioms vaišėms susirinko Kultūros židinio posėdžių menėje, ten pakviesti pas velionis Emiliją ir Vincą Rastenius gyvenusių Valdos ir Raimondo Gaubų. Iš Harboro atvyko ir ten profesoriaujantis Leonas Sabaliūnas, studijų metais taipgi globotas Rastenių šeimos. Šia proga buvo prisimintas ir Niujorke 1982 m. vasario 25 d. miręs žurnalistas, visuomenininkas ir tautininkų veikėjas Vincas Rastenis, 1972-74 m. redagavęs VLIKo leistą "Eltos" biuletenį. Velionis gimė Juozapinėje prie Salako, dabartiniame Zarasų rajone 1905 m. sausio 16 d. Buvo baigęs Salako pradžios mokyklą, bet nespėjo sulaukti šią vasarą minimos Salako miestelio 500 metų sukakties.

Ateitininkų federacijos valdyba savo posėdyje Lemonte kovo 28 d. patvirtino Jaunųjų ateitininkų sąjungos centro valdybą, kurią sudarė pirm. Ona Daugirdienė, ižd. Dana Gylienė, sekr. Lidija Ringienė, narė stovyklos reikalams Laima Garbonkienė, narė specialioms reikalams Živilė Vaitkienė.

Australija

Pertho lietuviai tolimoje Vakarų Australijoje Kovo vie-nuoliktąją ir šv. Kazimiero šventę paminėjo kovo 10 d., po pamaldų susirinkę Lietuvių namuose. Jiems kalbėjo iš Lietuvos atvykęs Gavėnios rekolekčių vedėjas kun. R. Ramašauskas, pas Pertho kolonijos lietuvių praleidęs visą savaitę. Jis užtikrino Pertho lietuvių, kad jam geriausia gyventi yra Lietuvoje. Mat jam ten tenka rūpintis keturiasdešimt šešiais našlaičiais ir aštuoniais seneliais. Visur dar pilna ydų, bet ateitin žiūrima su viltimi. Net ir dėl bankų bankroto ten niekas dar nemirė badu. Dvigubas minėjimas buvo baigtas eilėrašiais ir visų sugiedotu Lietuvos himnu. ALB Pertho apylinkės valdybos pirm. kun. A. Savickiui pasiūlius, buvo sugiedota "Ilgiausių metų" neseniai gimtadienius turėjusioms šios lietuvių kolonijos narėms — H. Siebertienei, E. Čižauskienei ir E. Jaudėgienei. Valdybos vardu Kraklių klebonui R. Ramašauskui, rekolekčių vedėjui, įteikta 900 australiškų dolerių, surinktų Pertho lietuvių kolonijoje. Tai buvo jų dovana Kraklių klebono kun. Romualdo Ramašausko globajamiems keturiasdešimt šešioms našlaičiams ir aštuoniems seneliams.

Lenkija

Punsks miestelyje apie 80% gyventojų yra lietuviai. Tad neuostabu, kad jame apsilankę Lenkijos premjeras V. Cimoše-

vičius ir naujasis Lietuvos premjeras M. Stankevičius, vykdamį deryboms Augustavan. Su Punsksko lietuviams jiedu susitiko Lietuvos lėšomis pastatytoje Kovo vie-nuoliktosios gimnazijoje. Lenkijos premjeras V. Cimoševičius pažadėjo daryti visa, kas jo centrinei vyriausybei įmanoma, pagerinti santykiams Lenkijoje tarp jos lenkų daugumos ir lietuvių mažumos Punske bei Seinuose.

Vokietija

A. a. Jonas Valaitis, gimęs 1922 m. Kazlų Rūdoje, mirė Hamburg 1995 m. gruodžio 16 d. Velionis, patekęs į frontą, buvo sunkiai sužeistas. Gydėsi karo ligoninėje Belgijoje, o vėliau ir džiovininkų sanatorijoje Vokietijoje. Pokaryje įsikūrė Hamburg. Ten eilę metų dirbo BALFe, padėdamas lietuviams siųsti siuntinius Lietuvon. Jis taipgi daug talkino lietuvių kapelionui kun. Vaclovui Šarkai ir buvo sukrėstas jo mirties. Vėliau neteko ir dviejų savo seserų. Velionis taipgi buvo aktyvus Europos lietuviškųjų studijų dalyvis.

Štutgarto lietuviai atsisveikino su Lietuvon grįžtančiu kun. Kazimieru Senkumi, susirinkę Vasario šešioliktosios minėjimą Kolpingo draugijos namuose vasario 11 d. Vokietijoje K. Senkus buvo atvykęs klieriku 1940 m. Kunigų seminariją jis lankė Miunsteryje ir kunigu buvo įšventintas 1943 m. Pradžioje dirbo vikaru vokiečių parapijoje prie Miunsterio. Susilaukęs gestapininkų persekiojimo, buvo perkeltas Saksonijoje ir ten aptarnavo lietuvius. Pokaryje kun. K. Senkus mokėsi Regensburge ir Romoje. Ten studijavo grigalinį chorąlą ir kompoziciją Romos popiežiškame religinės muzikos institute, magistro laipsnį pasirinkęs lietuvių liaudies giedojimą. Iki 1954 m. dirbo dėstytoju ir vargonininku Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje. Grįžęs Vokietijoje, Bonnoje paruošė studiją apie lietuvių liaudies dainas, dėstė muziką Erlangene, o nuo 1962 m. gyveno Štutgarte ir aptarnavo lietuvius katalikus Rothenburgo vyskupijoje. Kun. K. Senkui ilgą laiką teko darbuotis VLB Štutgarto apylinkės valdyboje, organizuoti tautinius minėjimus. Jo iniciatyva buvo įsteigta Vokietijos lietuvių kultūros draugija.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angele Šalvaitę, B.A.,** pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūrus nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki3.50%	Asmeninės nuo8.00%
santaukas3.00%	nekiln. turto 1 m.6.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius3.75%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaučių dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius3.75%	
1 m. term. indėlius4.25%	
2 m. term. indėlius5.25%	
3 m. term. indėlius5.75%	
4 m. term. indėlius6.00%	
5 m. term. indėlius6.50%	
RRSP ir RRIF (Variable)3.00%	
1 m. ind.4.25%	
2 m. ind.5.25%	
3 m. ind.5.75%	
4 m. ind.6.00%	
5 m. ind.6.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PIRMOJI LIETUVIŠKA SIUNTIMO BENDROVĖ KANADOJE

- * Laivu siunčiant \$8 už kubinę pėdą
- * Lėktuvu siunčiant \$5.50 už kilogramą
- * Pristatymas iki 50 kg \$14
- * Priimame visokias dėzes ta pačia kaina
- * Iš toliau siųsti per U.P.S.
- * Mes galime palydėti jus važiuojant į Lietuvą

Montrealyje — Leonas ir Genė Balašiai tel. 514 366-8259
Hamiltono raj. — Bernardas ir Danutė Mačiai tel. 905 632-4558
Mississauga raj. — Algis ir Milda Trumpickai tel. 905 822-1827
Delhi, Simcoe — Andrius ir Gertrūda Usvaltai tel. 519 773-8007
Buffalo, N.Y. raj. Danguolė ir Don French tel. 905 871-1799

Informacijos klausimais dėl dolerių siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, dėl palydėjimo ar pagalbos nuvažiuoti į Lietuvą prašome rašyti arba skambinti:

Genei ir Vytui Kairiams, 517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ontario L8E 5A6.

Tel. ir FAX 905 643-3334

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristatome Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas. Pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. 4% iki \$2,000.00 pilius pristatymas, 3% daugiau kaip \$2,000.00 pilius pristatymas.

	AMER. DOL.	KAN. DOL.
Siunčiama suma	\$	\$
Paslaugos 4% ar 3%		
Pristatymas į rankas	 \$12.00	 \$15.00
Iš VISO	\$ 00	\$ 00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel.	Tel.	

Mindaugas Babonas,
1941 m. birželio tremtinys,
išgyvenęs Rusijoje 36 metus,
Kaunas

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Toronto gintariečiai savo metinėje šventėje 1996 m. gegužės 5 d. Anapilio salėje, Mississaugoje, Ont. sveikina gausius žiūrovus, dėkoja ir ryžtingai žvelgia ateitin

Nuotr. D. Pranaitienės

“Mano protėvių žemė”

Torontiško “Gintaro” sambūrio metinis pavasario koncertas, parodęs jaunimo pasiektus neeilinius laimėjimus tautinių šokių srityje. Gintariečiams talkino viešnia iš Lietuvos Laimutė Kisielienė

G. BREICHMANIENĖ

1996 m. gegužės 5 d. Anapilio salėje Mississaugoje gausiai susirinkusiai publikai “Gintaro” vadovai lyg ir atidavė savo metų darbo apyskaitą – puikų koncertą “Mano protėvių žemė”. Jiems visiems talkino ir savo kūrybos įnešė viešnia iš Lietuvos, jau trečią kartą besilankanti Kanadoje – Laimutė Kisielienė. Tai choreografe ir mokytoja, pravedusi 1994 m. vasarą Vilniuje vykusią šventę, o dabar ir vėl išrinkta iš Lietuvos choreografų vyriausia meninės dalies vadove sekančiai t.š. šventei, kuri turi įvykti 1998 m. vasarą. Buvo labai įdomu daugiau susipažinti su jos kūryba, kurios “Gintaro” pasirodyme buvo apstu.

Koncertas pradėtas šokių “Mano protėvių žemė”, kurį sukūrė “Gintaro” 40 metų darbo sukakčiai paminėti Laimutė Kisielienė. Tai lyg grįžimas į Lietuvos senovę ir išreiškimas pagarbos ugniai, kuri daug reikšmės turėjo senovės lietuvių gyvenime. Atidavę pagarbą, jaunieji šokėjai šoka lyg ir apeiginį šokį išnešdami ugnį iš šeimos židinio ir platus pasaulio tolimus kampas, kaip kad išsklidę Lietuvos vaikai. Su meile, atidumu ir pagarbą jie neša ugnį į savo namų židinį, pasiryždami jį saugoti, kad primintų jiems tolimą Tėvynę.

Po to sekė vaikų ir paauglių šokiai, kurie beveik ir užpildė visą pirmosios dalies programą. Tai daugiausia lengvi vaikų žaidimai, rateliai ir šokiai, kuriuos jie nuoširdžiai atlieka. Vaikai surinkti pagal amžių, labai švariai, gražiai ir tvarkingai pasipuošę daugumoje austais tautiniais drabužiais, mergaitės su gėlių vainikėliais ant galvos.

Tačiau ypatingai malonu buvo stebėti vaikus, kai jie ne tik šoko, bet kartu ir dainavo. Iš ratelio ar šokio pradžios ta daina gana stipri buvo, bet šokiui besitęsiant rūpestis nesumažėjo, kojas ar ne ton pusėn pasisukti buvo toks didelis, kad dainos garsai pritildavo.

Man tai priminė mūsų pirmaklasių gimnazistų pasilinksminimų ratelius... Kai mūsų neleidavo į salę, kur vyresnieji polkas ir valsus šokdavo, mes, mažieji, kitoje greta esančioje salėje pagal savo pačių dainą “maišas yra, grikliai byra” suk-

davome ratelius į vieną ar į kitą pusę, juos įvairiai supindami, kol pritrūkdavome kvapo. Visa tai per daugelį dešimtmečių ir visas okupacijas Lietuvoje išliko ir dabar vėl grįžta pas mus, primindami mums nerūpestingas vaikystės dienas.

Vaikai gerai paruošti. Net ir patys mažieji šoko be prie-kaištų. O kiek ten darbo įdėta, žino tik mokytojos, kurios su jais dirbo, ir tėvai, kurie juos į pamokas vežiojo ir ilgas laukimo valandas prasadėję. Šią sekmadienio popietę visi galėjo pasidžiaugti savo darbo ir rūpesčių rezultatais ir pamatyti savo vaikus šioje darnioje pynėje.

Antroji dalis skirta suaugusiųjų – studentų grupei, kuriai ir reikalavimai didesni, šokiai sunkesni ir atlikimas tobulesnis. Jau seniai praėjo tos dienos, kai “Gintaro” šokėjai galėjo pasimesti ar suklysti. Jie pasiekė tokią tašką, kad į juos žiūrėdama žinai, jog jiems šokti malonu. Šokėjai vikrūs, ypač merginos – lieknos, grakščios, besisypsiančios. Visų apranga, apavas ir plaukai tvarkingi. Tai vis Ritos Karasiejenės griežtos rankos nuopelnas. Visos jos padėjęs, jaunesniųjų grupių mokytojos, seka jos pėdomis.

Antroje programos dalyje pamatėme daug naujų, nematytų šokių, mus pasiekiančių iš Lietuvos. Kai kurie iš jų smagūs ir linksmi (Viliotinis, Šliažo polka, Atbulainis, Šeltinis), kiti komiški (Jurgio maišas), tretį lyriškesni, svajingi. Tai dabartinių Lietuvos choreografų kūriniai. Didelė dalis jų yra Laimutės Kisielienės.

Visas “Gintaro” sambūris sudaro tvarkingo ir drausmingo vieneto vaizdą, o su tokia minia, ypač vaikų, dirbti ir susitvarkyti nėra lengva. Programoje dalyvavo apie 160 gintariečių.

Koncertą pajavirino ir praturtino keletas kaimo kapelos muzikantų, vadovaujamų Teodoro Pabrėžos. Duodami šokėjams šiek tiek atsikvėpti, jie pagrojo porą maršų ir linksmą polkute. Programos įvadą ir paaikškinimus paruošė ir skaitė Nijolė Benotienė.

Pasibaigus koncertui, tėvų komiteto vardu dr. Ramūnas Saplys į sceną iškviė pagrindinius “Gintaro” vadovus Ritą ir Juozą Karasiejus, dainininkų vadovę Dalią Viskontienę, kai-

mo kapelos vad. T. Pabrėžą, vaikų ir jaunių mokytojas – Vidą Tiriličę, Aldoną Bubuličę, Liuciją Kaminskičę, Ramoną Yčienę ir jų padėjėjas – Audrą Puzerytę, Ritą Birgionienę, Gintarą Karasiejų, Eduką Slapšį ir pranešėją Nijolę Benotienę. Dr. R. Saplys padėjo visiems už jų įdėtą darbą, o šokėjai apdovanojo savo mokytojus gėlėmis.

Juozas Karasiejus atskirai pristatė viešnią iš Lietuvos Laimutę Kisielienę, kuri daug savo širdies, idėjų ir darbo įnešė į šį renginį. J. Karasiejus taip pat pranešė, kad nuo sekančio rudens ansamblio vadovybė perduos nesenai iš Lietuvos atvykusiai Gintarei Sinskaitei, patys pasilikdami tik “Gintaro” globejais. Jie “Gintarą” palieka pačioje aukštumoje ir belieka tą darbą tik tęsti.

Juozas Karasiejus, dar būdamas jaunas vaikinys, visados buvo pirmųjų tautinių šokių mokytojų kursų dalyvis, entuziastiškas t.š. gerbėjas, nepavargstantis mokytojas. Jo svajonė jau tada buvo sudaryti reprezentacinę grupę, su kuria būtų ne gėda pasirodyti visiems. Kiek vėliau ir Rita tuo pačiu gyveno, sutikdama su Juozo nuomone ir jo troškimais. Abu darniai, su kantrybe ir pasiaukojimu dirbdami, pasiekė puikių rezultatų ir lietuviškai visuomenei suteikė daug malonių valandų. Vėliau Juozas įsijungė ir į tolimesnę veiklą, daugelį metų dirbdamas Lietuvių tautinių šokių instituto valdyboje, o Rita gyveno “Gintaru”, nes visas jos rūpestis buvo kuo geriau paruošti grupes, kuo įdomiau sustatyti programas. Ji niekadose nevenė patarimų ir pasitarimų su vyresniais vadovais. Pati daug ir neatlaidžiai dirbdama, to reikalavo ir iš kitų. Todėl ir jos darbo rezultatais gali pasigėrėti daugelis.

Aišku, labai gaila, kad jie J. ir R. Karasiejai nusprendė “Gintarą” palikti, bet viskam ateina laikas. “Gintaras” yra gerai žinomas ir už Toronto ribų, daug gastroliavęs, važinėjęs, aplankęs ir tolimus lietuvių telkinius ir svečias šalis. Visur buvo gerai ir gražiai įvertintas. “Gintaru” linkime, kad jis ir su nauja vadove išliktų toje pačioje aukštumoje.

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagos lietuviai vėl turi savo televizijos programą per komercinę televizijos stotį. Kiek anksčiau viena lietuvių televizijos programa (valandos trukmės) buvo perduodama per vien tik Čikagos ribose matomą kabelinę televiziją. Tai stočiai buvo pateikta ir antroji programa, tačiau ji dar neparodyta ir nežinia, kokia bus galimybė ten ateityje reikštis (čia už laiką nieko nereikia mokėti).

Pirmoji programa per komercinę stotį (23-ji kanalas), kurios stiprumas, beje, nėra didelis, buvo perduota balandžio 19 d. Gautas laikas nelabai parankus – 7 v.r., tačiau pasirinkimo nebuvo, nes kitas laisvas laikas buvo labai vėlai vakare. Todėl teko pasirašyti sutartį su stoties vadovybe metams laiko, ir programa dabar bus matoma šeštadienių rytas nuo 7 iki 8 v. Jeigu ateityje, kuri nors dabar perduodama programa geresniu laiku iškrystų, atsirastų galimybė į jos vietą pretenduoti.

Balandžio 19 d. programa susidėjo iš trijų pagrindinių dalių. Pirmoji iš jų rodė “Jūratės ir Kastyčio” operos spektaklį Čikagoje. Buvo rodoma repeticija Mortono vid. mokyklos salėje. Duoti pasikabėjimai su anksčiau šioje operoje dainavusiais solistais – Stasiu Baru, Dana Stanakaitė ir dabartiniais jos solistais bei vadovais. Kalbėtasi su sol. Virgilijum Noreika, sol. Sabina Martinaityte, sol. Vaclovu Momkumi, dail. Janina Malinauskaite ir kt.

Antroje dalyje buvo pateikta Lietuvos gyvenimo vaizdų iš Lietuvos televizijos, o trečioje – pasaka vaikams “Geltonų plytų kelias”, kurią vaidina “Keistuolių teatras”. Buvo pateikta ir nemažai reklamų, viena net politinio pobūdžio – apie Tėvynės sąjungos Čikagos skyrį. Skelbimai ir padeda išsilaikyti šiai programai, kurios mokestis televizijos stočiai kiekvieną kartą siekia 500 dol. Pasikalbėję su programos vadovu Arvydu Reneckiu sužinojome: kad programa galėtų tinkamai gyvuoti, iš viso savaitėi reikėtų apie 1,500 dol.

A. Reneckis taip pat pažymėjo, kad šias programas gali įsigyti paštu tie, kurie gyvena toliau nuo Čikagos ir negali jų matyti televizijoje. Jos galėtų būti pasiųstos ir į tolimas vietas, jas pasiektų maždaug tuo pačiu metu, kaip ir laidos televizijoje, nes jos paruošiamos trečiadieniais, o perduodamos šeštadieniais. Nuolatiniams pirkėjams vienos valandos kasėdė kainuotų 15 dol, o kitiems – 20 dol. Jis

sako, kad toliau gyvenantieji tautiečiai galėtų įsigyti sudėtinėmis įėjomis, net galėtų bendrai savo apylinkėse žiūrėti.

Norintieji kasetes įsigyti turi rašyti: Lith. American TV, Inc., P.O. Box 215, Downers Grove, IL 60515, USA. Telefonas (708) 969-2777. Laukiamos ir aukos šiai programai.

Nemažai triukšmo sukėlė nesenai Lemonte įvykęs Lietuvių fondo narių suvažiavimas, kuriame į LF tarybą neperrinkta tarybos pirmininkė Marija Remienė. Netrukus po to privačiai ir “Draugo” dienraštyje pasipylė pasisakymai. Kai kurie jų buvo keisti, nes kai kurie tautiečiai šiame reiškinyje žiūrėjo nebuity dalyku.

Čia reikia pristatyti naująjį Lietuvių fondo tarybos pirm. Vytautą Kamantą iš Grand Rapids, MI, kuris buvo išrinktas tarybos narių posėdyje balandžio 25 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. V. Kamantas yra Lietuvių fondo ir kitų organizacijų veikėjas. Posėdyje dalyvavo 17 Tarybos narių, nes vienas jų – Stasys Baras, tuo metu po sunkesnės operacijos buvo išvykęs poilsio į Floridą.

Reikia manyti, kad Lietuvių fonde sukelti dūmai greitai išsisklaidys ir vėl sutartinai bus siekiama vieno ir to paties tikslo – sukaupti kiek galint daugiau įnašų ir kapitalo, kad iš jų būtų galima skirti kuo daugiau lėšų li-tuanistiniam švietimui, jaunimui ir kultūrai.

Kartais ir šiame skyrelyje sunku apsieiti be netikslumų. Netiksliai buvo parašyta apie Lietuvos vaikų globos būrelį “Saulutė” rengiamas diskusines programas. “TŽ” 17 nr., buvo pažymėta, kad balandžio 21 d. buvo politinės svarstybos “Quo vadis, Lietuva?”, dalyvaujant pranešėjams Valdui Adamkui ir Aleksandrui Štromui. Jos turėjo tą dieną įvykti, ir buvo rašoma, kad “įvyks”. Tačiau medžiagai užsigulėjus išspausdinta, kad jau įvyko. Iš tikrųjų, rengėja Indrė Tijiūnelienė sako, kad ji iš abiejų kalbėtojų prieš pat numatytas svarstybas gavusi pranešimus, kad tiek V. Adamkui, tiek A. Štromui labai neparankus sutartas laikas. Priežastį būta įvairių ir teko numatytas diskusijas atšaukti, likus tik keliom dienom iki jų pradžios. Jai buvo įmanoma įdėti tik vieną mažą žinutę į “Draugo” dienraštį. Kadangi, kaip atrodo, nedaug kas tame laikraštyje paskelbtą atšaukimą matė, tai žmonės vistiek numatytą datą atvyko į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte pasiklausyti V. Adamkaus ir A. Štromo. Pati I. Tijiūnelienė ten turėjo tautie-

Kauno valstybinio muzikinio teatro vadovas GINTAS ŽILYS (dešinėje) su Lietuvos gen. garbės konsulu Čikagoje Vaclovu Kleiza. Šio teatro darbuotojų 60 asmenų grupė, kuri padėjo pastatyti Čikagoje “Jūratės ir Kastyčio” operą, atgal į namus išskrido balandžio 30 d.

Nuotr. Ed. Šulaičio

Misijonieriaus laiškas iš Ruandos

BRANGIEJI BIČULIAI,

Nuoširdžiausiai Jus visus sveikinu iš Afrikos, kur nenumatytai turėjau nuvykti ir kur jau du mėnesiai darbuojuosi. Sveikina Jus ir jaunimėlis, ir mano mama, kuri, nors būdama 82 metų, nepabūgo atvykti čionai į talką, nes padėis jau taip nuskrausta jaunima, ir jaunas vyrukas iš Šiaulių, kuris irgi prieš du mėnesius atvyko ir norėtų čia net keletą metų pasidaryti lig šiol jis labai sėkmingai dirba dailystės dirbtuvėse ir jaunimėliui padeda sistematiškai organizuoti jų darbą; kai šiek tiek pramokęs vietinės kalbos, galės ir pedagogiškai pasidaryti.

Priežastis mano nenumatytos atvykimo buvo mano vadinamą pavaduotojų (vienu vokiečių porelė su savo dviem vaikais) visišką pasimetimą... Jie išdriso net apvogti jau taip nuskrausta jaunima, tad nebuvo kitos išeities kaip juos išmesti... Liūdna, kad tokių dalykų įvyksta ir mūsų kraštuose, bet jau nuo seno vadinamume “trečiojo pasaulio” kraštuose atsiranda nemažai avantiūristų ir dažnai jie būna išnaudotai. Ačiū Dievui dabar čia atmosfera vėl smagi, tad su gera nuotaika bei viltimi tęsiame kasdienį gyvenimą. Mano kelionė į Sv. Žemę kol kas atidėta. Napaissant tam tikros grėsmės man čia, Ruandoje, reikia kurti laiką likti ir stiprinti jaunimo viltį, jog jų ateitimi bus rūpinamasi, kaip kad būtų rūpinęsi jų tėvai, kurių nebėra gyvųjų tarpe...

čiams pranešti apie susidariusią nemaloną situaciją...

Kauno valstybinio muzikinio teatro solistų, muzikantų ir šokėjų grupė, apie 60 asmenų, koncertavo Čikagos lietuviams, atnešdama nemažai šilumos ir giedros nuotaikos lietingos ir šalotos balandžio 28-sios dienos popietę.

Po bendro K.V. Banaičio operos “Jūratė ir Kastytis” pastatymo Čikagoje balandžio 20 d. ir pakartotinio spektaklio sekančią dieną, kauniečiai menininkai davė daug žavingų akimirkų, į Čikagą atveždami Kauno valstybinio muzikinio teatro pastatytųjų operėlių ištraukas. Čia skambėjo muzika bei dainos iš “Šikšnosparnio”, “Čigonų barono”, “Silvos”, “Cirko princesės” bei kitų operėlių.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Pačiame krašte vyrauja pakili nuotaika. Po tokio baisaus naikinimo žmonės vėl apriūpinti reikalingiausiais dalykais ir gali organizuoti savo gyvenimą. Tikimės, kad požiūvy Kristaus jėga – nugalėti blogi gėrių bus ateities gairės šitime taip baisiai nuniokotame krašte ir kad vyraus taika, pagrįsta nuoširdžiu žmogiškumu.

Kun. Hermanas Šulcas, Umudugudu – B.P. 1258 – Kigali-Rwanda/Afrika

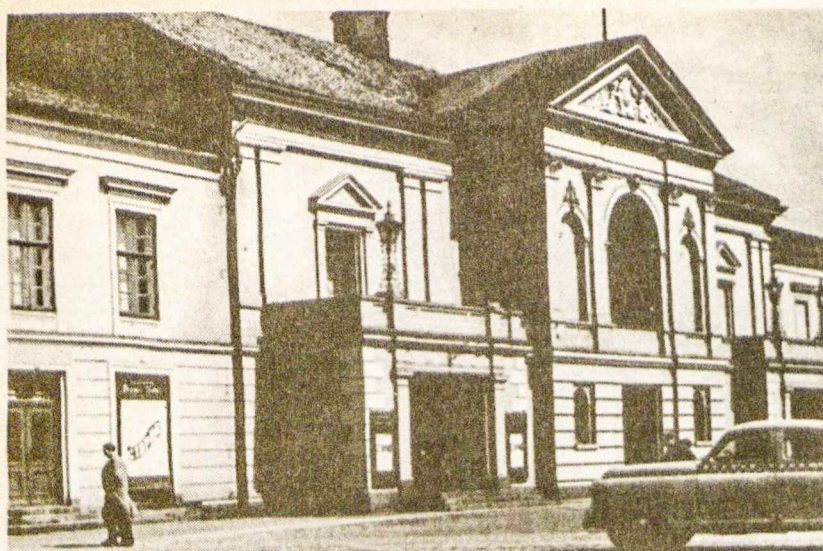

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio “Gintaras” ilgametė vadovė RITA KARASIEJIENĖ (kairėje) po 1996 m. gegužės 5 d. Anapilio salėje (Mississauga, Ont.) vykusio metinio koncerto “Mano protėvių žemė” vadovavimą ansambliui perdavė iš Lietuvos atvykusiai GINTAREI SINSKAITEI (antra iš kairės); šalia jos choreografe ir tautinių šokių mokytoja LAIMUTĖ KISIELIENĖ ir smuikininkas MINDAUGAS GABRYŠ

Nuotr. D. Pranaitienės

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu		Nemokamas siuntinių paėmimas		JAV ir Kanados dolerių perdavimas	
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai		Toronto: nuo pirmadienio iki penktadienio		4% plus \$20 pristatymas iki \$4,999	
Nordland Express		Hamilton, Burlington, Oakville, Mississauga: pirmadieniais ir ketvirtadieniais		3% nuo \$5,000	
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.		St. Catharines, Niagara Falls, Welland: ketvirtadieniais		Siuntiniai su kanadiškais produktais Lietuvoje mūsų sandėlyje:	
Skyrius: North York		Kitchener, Cambridge, Guelph, Brampton: pirmadieniais		Siuntinys nr.1 10 kg miltų, 10 kg cukraus, 10 kg ryžių - \$50 (JAV \$38)	
London		Wasaga, Collingwood, Barrie: pirmas mėnesio sekmadieniais		Siuntinys nr.2 12 litrų augalų alyvos (4x3 litrai) - \$36 (JAV \$27)	
Montreal		Windsor, Sarnia: antrasis mėnesio sekmadieniais		Siuntinys nr.3 4.5 kg vistenos buljonas - \$30 (JAV \$23)	
		London: antrasis ir ketvirtasis mėnesio sekmadieniais		Siuntinys nr.4 6 kg žemės nesūty sviestas (12x500 g) - \$34 (JAV \$26)	
		Už pietinės Ontario provincijos ribų: Siųskite siuntintus į Nordland Express su gavojo, siuntėjo adresais ir talpos aprašymu. Bendrovėje mes užpildysime mutines pareiskimą, sąskaita bus jums pasiųsta		Siuntinys nr.6 20 kg cukraus (10x2 kg) - \$48 (JAV \$36)	
		Dėl patogumo, pastovumo, išvaizdos ir ekonomijos turime įvairaus dydžio dėžius 1, 1.5, 2, 3 ir 5 kubinių pedų. Taip pat galite įsigyti dėžių Anapilio knygyne, sekmadieniais ir kredito kooperatyve “Talka”, 830 Main St. E. Hamiltone		Siuntinys nr.7 31 įvairus kanadiško produkto (20 kg) - \$95 (JAV \$72)	
				Siuntinys nr.8 17 įvairus kanadiško produkto (14 kg) - \$65 (JAV \$49)	
				Siuntinys nr.9 220 v. elektroninis siuntinys - \$75 (JAV \$57)	

Sėnasis Klaipėdos dramos teatras

Nuotr. H. Paulausko

Retų atodangų šiupinys (3)

V. A. JONYNAS

Sanskritas, baltai ir kalbotyrininkų vargai

Kam nėra tekę aiškinti sveitintaučiui, kas toji lietuvių kalba, ir pasijusti tarsi kalbant į sieną. Su pagaliu tokiame neišmūši, kad mūsų kalba nėra slavų kalbų atvaša (atžala). Užtat visados smagu aptikti mokslinėje raštijoje nesausą ir nenubodų svarstymą. Tokia knyga yra Joel Davis, **MOTHER TONGUE. How Humans Create Language**. NY, Carol Publ. Co., 1994. Joje autorius rašo: „Baltų kalbų grupei priskirtina senoji prūsų kalba (dabar išnykusi) ir latvių bei lietuvių kalbos. Lingvistai (kalbininkai) labai mažai ką žino apie šių kalbų kilmę. Patys ankstyviausi lietuvių kalbos paminklai, pavyzdžiui, tėra nepilnų 500 metų senumo.“

Kai kurie kalbininkai supla-ka draugėn baltų ir slavėnų kalbas baltų-slavų prokalbėn dėl to, kad jose esama kai kurių panašumų. Ankstyviausi rašto paminklai, rašyti senąja bažnytine slavų kalba, yra iš devinto šimtmečio“.

Pakankamai aišku! Bet Joel Davis knyga įdomi dar ir tuo, kad joje aptinkame lietuvių mokslininkės pavarde. Kalbėdamas apie įvairias prielaidas, nustatant indoeuropiečių kilmę, Joel Davis rašo:

„Marija Gimbutas vadina juos kurganų kultūros žmonėmis, parinkus jiems tą pavadinimą iš „kurganų“ – jiems būdingų laidotuvių kauburių. Archeologas Colin Renfrew yra neseniai užginčijęs priimtą indoeuropiečių protėvių kilmės versiją. Ginčą sukėlusioje savo knygoje „Archaeology and Language. The puzzle of Indo-European Origins“, o taip pat savo straipsnyje, išspausdintame žurnale „Scientific American“, Colin Renfrew tvirtina, kad indoeuropiečių protėviai ir žmonės, kurie kalbėjo taja kalba, buvo kilę iš Anatolijos, vienos iš dabartinės Turkijos sričių.“

Apie gatvės pavadinimą, kurio nebuvo Kaune

Negalėčiau pasigirti, kad augdami nepriklausomoje Lietuvoje būtume labai domėjęsi gatvių pavadinimais o buvo jų savotiškų: Ožėskienės, Mapu, Gaono ir t.t. Bet nebuvo Ben Yehudos. Gaila, nes vertėjo tą nuostabų žmogų prisiminti. Su juo supažindina tas pats Joel Davis:

„Lingvistai istorikai skirsto hebrajų kalbos istoriją į keturis tarpsnius. *Biblinė* hebrajų kalbos forma buvo toji kalba, kuria buvo šnekama nuo maždaug XII š. prieš Kristaus gimimą iki maždaug 70-tųjų metų po Kristaus gimimo. *Misaiškoji* kūrta buvo kalbama iki apytikriai V š. pradžios. Po jos sekė *viduramžinė* hebrajų kalba, išlikusi iki XIII š. pradžios. Pats naujiausias tos kalbos tarpsnis prasidėjo vėliau XIX š. vieno žmogaus triušo dėka. Tai buvo žydų mokslininkas Eliezer ben Yehuda, kuris buvo gimęs Lietuvoje 1851 m. ir persikėlė Palestinoje 1881 m. Jis pašventė visą savo gyvenimą hebrajų kalbos atgaivinimui. Ben Yehuda sudarė šešiolikos tomų *senosios ir naujosios hebrajų kalbos žodyną*. Jis įvedė į nūdienį pasaulį ne tik reformuotą klasikinę hebrajų kalbos formą, bet ir įjungė ton kalbon tūkstančius šių dienų žodžių. Toji peržiūrėta kalbos laida, vadinama *Ivretu* arba *Izraelio hebrajų kalba*, pasidarė oficialia žydų pionierių Palestinoje kalba.“

Šias eilutes rašančiam Ben Yehudos pavarde ir nuopelnai buvo nežinomi, bet jie yra mini mi Lietuvių enciklopedijoje.

Dar viena užuomina

Grįžtant prie indoeuropiečių prokalbės ir lietuvių kalbos, įdomi dar ir kita užuomina, aptikta nebe kalbininko, bet beletristo ar, sakytume, kalbotyros mėgėjo, veikale:

„Lietuvių kalba yra labai vertinga kalbotyrininkui, nes iš visų tebegyvenančių indoeuropiečių kalbų jina, atrodo, yra išlaikiusi daugiausia struktūrinių tos „kalbų motinos“ elementų.“

Iš gydytojo užrašų (1)

Ar priimtinas neskausmingas nepagydomo liginio numarinimas – eutanazija?

Med.dr. LEONARDAS POVLIJUNAS
Vilnius

Ilgus metus dirbdamas onkologijoje (vėžio ligų srityje) turėjau progos stebėti įvairius vėžiu sergančius liginius. Iš atvykusių į ligininę gydytis 20-30% liginų – nepagydomi. Jiems galimas vadinamasis liginio būklę lengvinantis (paliatyvus) ar simptominis gydymas.

Kaip tokiems liginams padėti? Ši problema rūpi ne tik gydytojams, bet ir vyriausybei, ir visuomenei. 1995 m. gegužės 5 d. Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijoje šiuo klausimu buvo surengtas seminaras. Iš Kanados atvykusi sociologijos prof. Irena Lukoševičienė pateikė prof. Elisabeth Kuebler-Ross 1960 m. išleistoje knygoje suformuluotus penkis mirties išgyvenimo tarpsnius.

1. **Neigimo tarpsnis.** Kai liginis sužino, kad serga nepagydoma liga, bet netiki, kad su juo taip gali atsitikti, mano, kad tai gydytojų apsirikimas, klaida.

2. **Pykčio, maištavimo tarpsnis.** Manant, kad visi liginiai tikintieji. Atsiranda pyktis ir maištavimas prieš Dievą, prieš antgamtinę jėgą. Liginiai pikta, kodėl ta nelaimė jį užklupo? Ką jis blogo padarė, kad taip žiauriai baudžiamas?

3. **Derybų su antgamtinėmis jėgomis, su Dievu, su mokslu.** Liginis pasižada Dievui, įsipareigoja ką nors padaryti gero mokslui, labdarai, kad tik pasveiktų.

4. **Nusivylimas – depresijos tarpsnis.** Laikas bėga, o liginio būklė blogėja. Jei anksčiau jis vaikščiojo, tai po kurio laiko nustoja, pats nebegali lovoje apsiversti. Jau aiškiau ir aiškiau, kad nuo tikrovės nepabėgs, nebepasveiks. Žmonės išsilaipina mėnulyje, o gydytojai nemoka pagydyti ligos. Jis nusivilia mokslu, gydytojais. Įsitikina, kad mokslas bejėgis, atsiranda depresija.

5. **Susitaikymo – mirties priėmimo tarpsnis.** Jau daugiau su liga kovoti liginis nebeteuri jėgų. Nerasdamas išeities, susitaiko su savo padėtimi. Ateina susitaikymas ir mirties laukimas.

Tą mirties laukimo tarpsnį žmonės nevienodai išgyvena.

Vienas mano pažįstamas, sanskrito kalbos žinovas, yra man dievagojęs, kad jam pavykė susikalbėti viename Lietuvos kaime, naudojantis ta Indijos kalba.

(Anthony Burgess, **A MOUTHFUL OF AIR.** Language and Languages, Especially English. Toronto, Stoddart, 1993).

Sveiko žmogaus organizmas linkęs gyventi. Jo gyvybės instinktas labai stiprus. Didžiausia jaunam, sveikam žmogui baismė yra jo gyvybės atėmimas. Susirgus nepagydoma liga, fizinėms jėgoms silpnėjant, žmogaus gyvybės instinktas silpnėja, o silpniems liginiams jis beveik išnyksta. Tokie žmonės arba mažai bijo, arba visai nebijo mirties.

Taip pat prof. Irena Lukoševičienė pateikė prof. Neemehe ir prof. M. Pretty mintis. Sergant nepagydoma liga, prof. Neemehe (Montrealis) nuomone, liginį alina:

1. Bloga savijauta, po operacijos skausmas, kai kurių organų netekimas, baimės jausmas.

2. Liginis verčiamas užsida-ryti savyje, nes draugai ir artimieji nuo liginio nutolsta.

3. Pasikeičia normalus gyvenimas. Nauji reikalavimai pakeičia liginio gyvenimą ir dar labiau jį izoliuoja.

4. Liginis, ligos sukrėstas, įtampas išmuštas iš pusiausvyros. Su tokiu liginu bendrauti sunku.

Prof. M. Pretty (Kanada) mano, kad tokį liginį reikia suprasti iš mažiausio jo akių virpėjimo, sąmoningo ar nesąmoningo veido, lūpų išraiškos pasikeitimo. Po vidinio išgyvenimo kartais galimas tiesus ir atvirus dialogas. Dauguma nepagydomų liginų iš viso nenori su niekuo kalbėti ir iki pat savo mirties būna nekalbūs, atsiskyrę. Tuo sąlytina nuo 1960 m. dirbdamas Respublikiniame Vilniaus onkologiniame dispensarijuje, o vėliau Onkologijos mokslinio tyrimo institute (OMTI). 1960-1972 m. laikotarpiu senesni (per 60 m.) iš kaimo atvykę liginiai buvo atviresni ir iš keliolikos pasikalbėjimų su jais galėjau įsitikinti, kad jie – tikintieji. Nuo 1973 m. liginiai buvo mažiau atviri, tačiau iš pa-

Toronto Maironio mokyklos I skyrius su savo mokytoja A. ŠIMONĖ-LIENE ir mokyklą aplankiusiais Lietuvos karininkais

sikalbėjimų su jais galėjau susidaryti išpuđ apie netikintčius. Tarp tų dviejų grupių buvo pavieniai asmenys – tai abejojan-tieji, netikintieji savo visą gyvenimą, bet pradėję tikėti prieš mirtį. Jokių anketų nevedžiau. Liko mano asmeniškai prisimini-mai. Matydamas prieš mirtį besikankinančius liginus, dažnai su jų artimaisiais ir su pačiais liginiais bekalbėdamas mėgin-au sužinoti jų nuomonę dėl beskausmio nepagydomo liginio numarinimo. Dauguma liginų, o ir jų giminės, būtų priešingi tokios problemos sprendimui. Tikintieji iš karto tą mintį atmesdavo, o kiti manė, kad įstatymiškai beskausmį numarinimą (eutanaziją) įteisins galimas nusikalstamas jos panaudojimas.

Tikintieji į Dievą ar į kitas antgamtinės jėgos lengvai, beveik nepastebimai išgyvena E. Kuebler-Ross pateiktus 4-is mirties laukimo tarpsnius ir tik susitaikymo tarpsnyje susimąsto ilgiau.

– Jei aš laikiausi Dievo įsakymų, tai man nėra ko mirties bijoti. Dievas tai pasvers, įvertins. – Tie mirties laukia ramūs, ypač jei prieš mirtį jie pabend-rauja su dvasininku.

– Atlikęs išpažintį aš apsilau-lau nuo žemės purvų, įgyju draugų, kurie už mane meldžia-si ir nuėjęs į aną pasaulį aš jau nebūsiu vienišas, – toks liginis apie beskausmį numarinimą nenori girdėti. Jo manymu, tai nusikalstamas, nes žmogaus gyvybės šeiminkas yra pats Dievas.

Kita žmonių grupė, kurie ne savo valia, bet aplinkybių priversti padarė nusikaltimų, nesilaikė Dievo įsakymų ir t.t. Tokie prieš mirtį būtinai laukia dvasininko, tikėdami, kad Dievas ne tik teisingas, bet ir gailėstingas; jei liginis dvasininkui išpažins savo nuodėmes ir gaus atleidimą, tai jam ir Dievas at-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Nastutė ir Balys Gaidžiūnai savo sodyboje Kirtland, Ohio

Du kūrėjai – BALYS GAIDŽIŪNAS ir kun. STASYS YLA, bendrų kančių išbandyti vokiečių kacetė, 1982 m. susitikę Klivlande. Prie jų – rašytojas POVLILAS GAUČYS

“Per amžius likt, kur protėviai sugulė”

Velionis BALYS GAIDŽIŪNAS plačiai reikšėsi lietuvių visuomenėje kaip poetas, publicistas, veikėjas, kurio gelmėje ruseno ir religiniai motyvai

KUN. GEDIMINAS KJIAUSKAS, SJ

1996 m. balandžio 7 d., Vėlykų rytą, Balys Gaidžiūnas baigė savo žemiškąją kelionę. Ir taip išsipildė jo didysis troškimas: *Per amžius likt, kur protėviai sugulė*. Tėvynės idilė jis saugojo kaip dovanotą gėlę, kelionėje per svetimus kraštus. Penktoje savo poezijos knygoje *Mano kartos likiminiai metai* (1980) jis rašė:

Norėčiau ten sugrįžti, išgirsti vėliai, Ką išgirdau saulėtekio šviesoje. Parėit, rankas aukštai iškėlęs, Pabūt nors dieną žemėje savoj.

Kiekvieno žmogaus kelionė yra individuali, savita, nepakartojama. Šią tiesą ryškiausiai pavaizduoja tie žmonės, kurie eina kūrybos keliu. Iš jų darbų tryksta vis naujos spalvos, gimsta nauji pasauliai.

Balys Gaidžiūnas kūrybinu keliu ėjo gerus aštuonis dešimtmečius nuo Dauderių kaimo, Baisogalos valsčiaus, Kėdainių apskrity, iki Cleveland'o, Ohio, JAV ir galiausiai Vilniuje, Lietuvoje.

Kūrybos laukas platus ir gilus. Jis – agronomas, rašytojas, poetas, visuomenės veikėjas. Jo paties eiliuoti žodžiai kalba apie dvi meiles:

Nėsuos su savimi tą rytmečio auksinę saulę

Ir vyturio giedojimą iš tėviškės laukų.

Nėsuos, kaip kunigas Švenčiausią, dieną naktį saugau,

Kad neprarasčiau kelio į namus ir iš namų.

Rytmečio auksinė saulė mena jo meilę kūrybai. Jo širdy nuolat gyvas *vyturio giedojimas iš tėviškės laukų* – jį uždegė viso-keriopai veiklai Lietuvoje ir išeivijoje, siekiant savo tautos gerovės sunkiais okupacijų dešimtmečiais. Jis vienas iš VLI-Ko steigėjų, laikraščių redaktorių. Šios dvi meilės – kūrybos ir tėvynės – nudažė visą Balio Gaidžiūno gyvenimą, jo veiklą ir visus jo kūrybinius polėkius.

Pranas Naujokaitis, įrikuodamas Balį Gaidžiūną į literatū-gretas, taria: jis ryškiausiai yra pasireiškęs publicistikoje. Publicistiniu stiliumi jis yra parašęs dvi knygas *Pakeliui į mirtį* (1948) ir *Vieneri metai ir viena savaitė* (1950). Abi knygos vaizduoja bolševikų ir vokiečių okupacijas Lietuvoje (Lietuvių literatūros istorija IV, Chicago, 1976, p.53). Vėliau šią kraichdą dalį Gaidžiūnas padvigubino Dievo Motinos parapijos auksinės sukakties (1979) ir Lietuvos Madonų šventovės (1988) leidiniais.

Balys Gaidžiūnas yra parašęs septynias poezijos knygas. Jo duoklė poezijai Kazys Bradūnas taip apibūdina: *Pirmųjų jo dviejų knygų poezija ir Lietuvos periodikoje tada spausdintoji Gaidžiūno kūryba buvo smagi skaityti, net dainuoti, buvo visiems aiški, gimtąją žemę aukštinti ir jos dovanas branginti, kaimo jaunimui – jauniems tūkstantams prie širdies limpanti poezija. Šia kryptimi išbėgę, nebuvo lengva ir išeivijoje staiga pasikeisti. Todėl egzodo pradžioje skausmas vis tiek dar pinasi su ankstesniais sodų žydėjimais... Grynai tematiškam kontekste yra įjėminta Mano kartos likiminių metų poezija. Tai asmeniškųjų pradžiam, ir visos tautos nelaimių svarstymai, pažadinti atsiminimų, kartais net gana gražių buitinių detalių (Lietuvių egzodo literatūra 1945-1990, red. Kazys Bradūnas ir Rimvydas Šilbajoris, Čikaga, 1992, p.171).*

Naujiena Balio Gaidžiūno kūrybos raidoje buvo religiniai motyvai, kurių įvairiausias variacijos įvairiom progom vis gausėja. Ir ne tik pavieniai eilėraščiai, bet istisi jų kone apėginiai, savyje sujungti ciklai, lyg ir poemos. Religinė tematika visur čia, kaip ir Bernelių mišiose, yra jungtama su tradicine patriotika, kur jos viena kitą papildo ir paįvairina (t.p. 172).

Paskutinėje savo poezijos knygoje *Ir saulėtos, ir rūšijos dienos* (1986) Balys Gaidžiūnas vis grįžta į žemdirbišką tėviškę, į tėvynę. Puoselėjęs kūrybos ir tėvynės meilės vertybes visoje savo kelionėje, 1994 m. kovo mėnesį Gaidžiūnas grįžo pastoviam apsigyvenimui Lietuvoje. Vėlykų dieną 1996 m. iškeliavo į Amžinąją Tėvynę. Jis galėjo drąsiai tarti: *nepradau kelio į namus ir iš namų.* (Iš leidinio “Mūsų žingsniai”, 1996.IV.14, nr. 1-351-vol.17).

SOLD	DAIVA DALINDA,
BBA, Broker	TEL. 416 231-5000
Expect the best	FAX 416 233-2713
Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!	
Islington-Kingsway Realty Inc.	
Prezidento, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.	
Nemokamas namo įvertinimas.	
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6	

Pasakoja duklė, buvusi partizanė

Tėvo vasara

ANTANINA GARMUTĖ

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

1948 m. mano sesuo Bronė susituokė su partizanu Valentinu Sadausku – Velėna. Sekančiais metais jiems gimė dukrelė Jūlytė. Ją paliko prižiūrėti Jankauskams, kurių sodyboje stovėjo pamieškė. Čia Bronė atvedavo pamaitinti mergaitės.

Jų bunkeris buvo žieminis, paruoštas šešioms žmonėms, Pilypų miške, Višakio Rūdoje, kuris buvo kitoje miško pusėje. Čia siautėjo kelių vietovių stribai. Jankauskas jau buvo išvežtas į Sibirą. Išvežė į Sibirą ir kitą rėmėją Pupių iš Braziukų. Angelė Pupienė augino mūsų mažąją sesytę Dalytę. O penkerių metų Vidutį augino Baltrušį kaimo gyventojai Bonkartai iš Barzdų valsčiaus. Partizaninė kova tęsėsi. Žmonės šelpė maistui kovotojus ir gelbėjo jų šeimas.

Vieną kartą Juškevičienė ėjo per mišką. Ant išvirtusio medžio rado sėdinčius – mano tėvą ir seserį Bronę. Jie buvo prisilėgti.

- Ko verki, Bronelė?
- Žuvo mano vyras Velėna.
- Kaip?
- Jie dviese su Juozu Nau-

joku išėjo į Šukėtų kaimą parsinešti maisto. Buvo susitarę. Išdavė juos Ž.S. Apsupti atsišaudė, o kai pasibaigė šoviniai, susiprogdino granata.

Tėvai nujautė, kas jų laukia. Tačiau narsiai priėmė savo likimą. Netapo išdavikais. Nepasidavė sovietų valdžios malonei.

Jų bunkerį apsupo apyauš-ryje, dar neprasvitus, 1950 metų vasario 2 dieną. Buvo Grabnyčios.

Penktą valandą ryto pamiešės gyventojai išgirdo šaudymą ir granatų sproginėjimą. Suprato, kad stribai ir enkavedistai puola Sutkų bunkerį.

Kautynės truko ištisas 7 valandas.

Stribai mėtė į bunkerį granatas, o partizanė Bronė Sadauskienė jas griebdavo ir išmesdavo atgal. Jiems liepė pasiduoti. Partizanai Sutkai atsišaudė. Per pušies drėvę išvestą dūmtraukį nuvingiavo dūmų srovėlę. Tai degino dokumentus. Maisto produktus užpylė žibalu. Ir... čia įvyko nelaimė: Bronė nespėjo išmesti vienos granatos. Toji sprogo, sužiedė partizanę krūtine. Po to pasigirdo trys šūviai, ir bunkeris nutilo.

Stribai sulaukė pro šalį iš bažnyčios grįžtantį Antaną Dubininką. Atsivedė prie bunkerio. Įstūmė vidun:

– Tu dabar šventas, buvai bažnyčioje. Tai lipk ir pažiūrėk, kas ten yra.

Žmogus pamatė: gulėjo žuvusios moterys – duklė ir motina, viena prie kitos. O tėvas – ant jų kojų. Salia – revolveris. Tolėliau – automatai.

Stribai atsivedė du arkliaus. Lavonus priėjo virvėmis prie arklų ir nutempė iki Pilypų kaimo keliuko. Sumetė į vėžimą. Nuvežė į Jankus.

Prasidėjo didysis niekinimas pagal aziatų papročius. Jiems nugalėti prieši vis dar buvo nenugalimi, jeigu su jais, net mirusiais, reikia šitaip “kovoti”!

* * *

... Guli mano tėvas, motina ir sesuo Jankuose prie stribyno... Kad neužsnigtų ir niekas neišvogtų, stribai nakčiai juos nutempia į malkinę. Apšlapina. Dieną vėl ištempia, išguldo, niekina ir tyčioja. O sovietinės mokyklos mokytojai atsiveda savo mokinius ir rodo jiems:

– Pažiūrėkite, kaip atrodo banditai! (Kur dabar yra tie mokytojai?)

Niekino tol, kol orai pradėjo atšilti. Tuomet nuvilko į apkasus Jankų miške ir užkasė.

Kalbėjo žmonės, kad mano tėvas per Garcicką išdavė

Venckūnas. Vienai moteriškei, šnipei Danai, Garcickas pasigyrė, kad ir partizanams jis neša maistą, žino, kur Šarūno bunkerius. Mat padėjęs tą bunkerį statyti. Taip pat parodė tėvų bunkerio vietą.

Paskutiniai mūsų – Šarūno būrio – partizanai: vadas Kerutis – Šarūnas ir Ateivis žuvo Braziukų kaime 1952 ar 1953 m. per šv. Velykas. Jie buvo apsistoję pas Agotą Balsienę. Pamatė ateinančius stribus ir nenorėdami užtraukti šeiminių-kei nelaimės, vyrai leidosi bėgti į mišką. Deja, nespėjo pasiekti girios prieglobščio.

Mano likimo keletis vinguriavo toliau. Ringauduose Nastutė Baranauskienė šėrė prof. Tado Ivanausko žvėrelius. Aš jai padėjau. O po darbo ji mane mokė siuvėjos amato.

Vargais negalais įsigijau pasą. Iki pensijos dirbau Kauno sluvklose.

* * *

Kaune, Aukštojoje Panemūnėje, prezidento Antano Smetonos alėjoje, daugiabučio namo nuosavame bute gyvena šviesiaplaukė, mėlynakė – lietuviškų broužų moteris, kurios pasakojimą čia užrašiau.

Valiutė nesigaili praėjusio gyvenimo: kitaip ir negalėjo būti. Tėvai ir sesuo žuvo už Lietuvos laisvę. O ją Dievas paliko liudininke.

– Svarbiausia, teigia ji, jie

Dar apie "Jūratę ir Kastytį"

Žiupsnelis išpūdžių žiūrovės, mačiusios pirmąjį operos spektaklį Čikagoje

Buvau balandžio 20, šeštadienį, pirmajame spektaklyje, kuriame buvo 846, o sekmadienį – 1196 žiūrovai. Salė gana didelė, talpinanti per 2000. Publika buvo pakilioje nuotaikoje ir. Pradžioje, orkestrui palydint nekantriai laukė spektaklio pradžios, visų buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Sugrojus uvertūrą ir atsidarius balta rūtele ir 40 m. skaičium papuoštai užuolaidai, scenos dekoracijos su žvejų laivų burėmis, tinklais ir melsva banguojančia jūra tiesiog visus užbūrė! O scenoje dainuojantys žvejai ir žvejų kaimo moterys, atėjusios išlydėti į jūrą savo sūnų, vyrų, brolių ir mylimų berniukų, perkėlė visus į Jūratės ir Kastyčio legendos dienas. Ir išplaukė žvejai, ir matėsi jų laiveliai tolsta nuo kranto... Pasirodo ir Kastytis, kurį suvilioja nuostabiųjų jūrų mergelė Jūratė ir jis išplaukia į jūrą, palikdamas savo mergelę Rūtelę. Sugrįžus žvejams, Kastytis jau yra apkerėtas gražiosios Jūratės. Nors tėvas jį praeikina, jis skuba pas Jūratę. Čia chorui buvo labai daug vietos pasireikšti: jis dainavo, ir vaidino, ir šoko. Režisūra buvo puiki, nebuvo stoviniavimo, ir veiksmas vyko natūraliai, vienoms su kitais besisiekiant, bendraujant. Žinoma, čia padėjo Kauno muzikinio teatro talkininkai.

Antrame veiksmo scenoje išvydoms tikrai puikias, dail. J. Malinauskaitės sukurtas, gintarinių rūmų dekoracijas! Tiesiog klausiti norėjosi, iš kur tokių di-

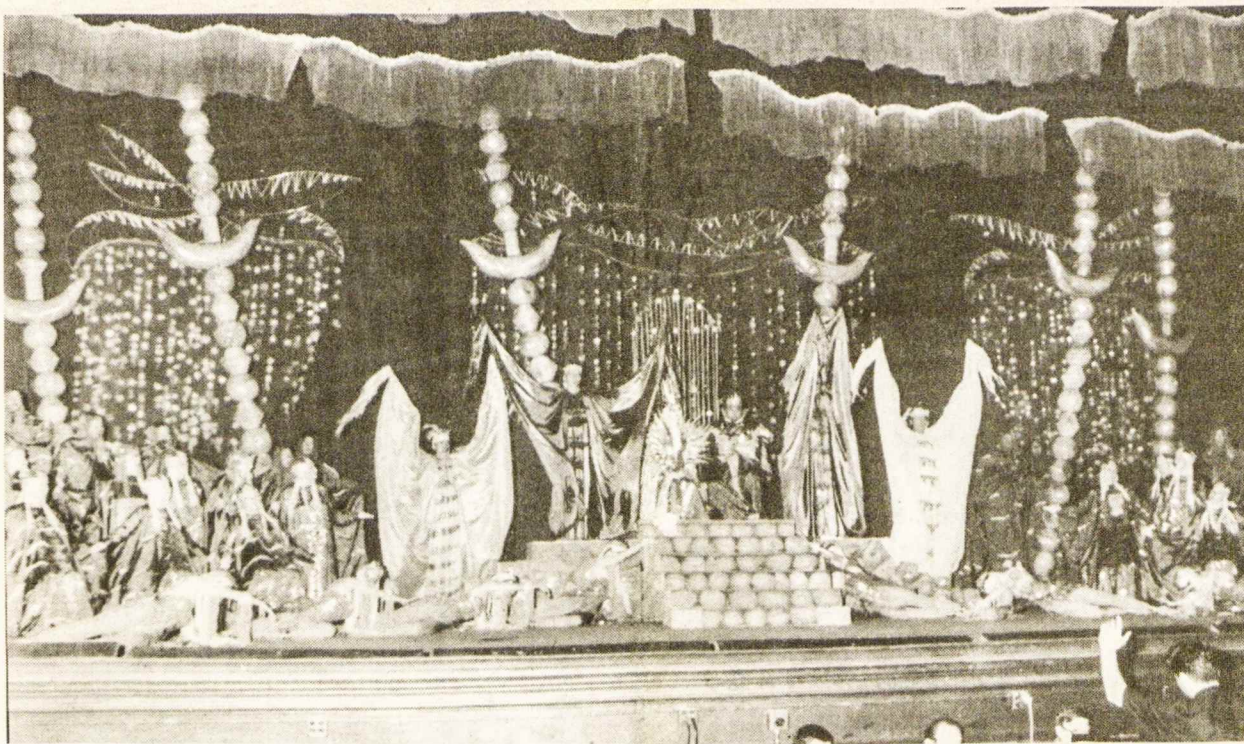
delių gintaro gabalų gavo...? Taip įtikinančiai jie atrodė! O Jūratė ir Kastytis sėdi soste, apie juos šoka undinės ir banguoja jūra. Spalvos žalvos, melsvos, blizgančios, o undinių šokis grakštus, greitas, vinguriuotas, lyg tikros mergelės – žuvys šoktų jūroje! Žiūrovai klausia dainų, seka scenos vyksmą net kvapą sulaukę ir, kai trenkia Perkūnas ir Gintaro rūmai akimirkoje sugriūna į gabalus, net aiktėlėti norisi iš nuostabos!

Muzikos kritikai įvertins solistus ir visą operos pastatymą. Aš, eilinė žiūrovė, tegaliu pasakyti paprastai ir nuoširdžiai – tai buvo puiku! Nuostabiai gražiai skambėjo Kastyčio (V. Norėikos) ir Jūratės (S. Martinaitytės) arijos ir duetai, o taip pat ir kitų solistų bei choro dainavimas. Pabaigoje, visiems operos dalyviams pasirodžius scenoje ir publikai sustojus plojant, solistams buvo įteiktos gėlės.

Esame dėkingi Lietuvų operai už tuos 40 metų. Čikagos ir iš kitų miestų suvažiavusiems lietuviams operos pastatymai būdavo ir yra (!) didžiulė kultūrinė šventė. Tai lietuvių pasiekti laimėjimai, kuriais galime džiaugtis ir didžiulius. Nėra kitos etninės grupės, kuri ką nors panašaus būtų padariusi!

Linkime Čikagos lietuvių operai ryžtingai žengti į 50-tį ir džiuginti mus savo puikiais operų pastatymais!

Aldona Šmulskienė

K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis", pastatytos Čikagoje 1996 m. balandžio 20-21 d.d. II veiksmas: Jūratės gintaro rūmai, soste sėdi Jūratė ir Kastytis, aplink – jūra ir undinės, vėjai įspėja apie Perkūno pyktį. Nuotr. J. Tamulaičio

Susimąstymas prie "Aukščiausių skrydžių"

Apie kunigo profesoriaus Kęstučio Trimako veikalą "Žmogaus aukščiausi skrydžiai: religinių išgyvenimų psichologija" skaitytojo rankose

Kun. K. J. AMBRASAS, Montrealis

Po šitiek metų, kai buvo bijota visokių minčių, peržengiančių gryniosios materialistinės pasaulėžiūros rėmus, ypač paliečiančių psichologinę ir religinę sritį, nepaprastai įdomu atsiverti kun. Kęstučio Trimako knygą *Žmogaus aukščiausi skrydžiai: religinių išgyvenimų psichologija*. Vien tikrai turinio antraštės "Religija ir jausmai", "Atsivertimo išgyvenimai", "Atsivertimo psichologija" verčia pasidžiaugti: pagaliau atėjo metas tokiems mokslams pakelti galvą, o svarbiausia – prabilti lietuviškai. Tačiau daugelį kas šiame veikalė verčia rimtai susimąstyti.

Nors reprezentacinei analizei parinkti garsūs psichologijos žinovai, vis dėlto imi ir save klausia: argi nėra šio mokslo nūdienių autoritetų? Argi garsiausi vardai, juo labiau V. Džeimso (William James 1842-1910) per visą šimtmetį taip ir nepaseno? Susumuodamas šio mokslininko darbų vertę (Individualistinis šališkumas, 87-88), K. Trimakas pats jį kritikuoja: "Prof. James'as sudaro išpūdį,

kad vienintelė tikra religija yra asmeninė ir kad kitokios nereikia. Tai yra netikslu".

Be to, argi nekelia įtarimo tokie pacituoti minimo autoriaus teiginiai: "Atrodo, kad geriausias religijos yra tos, kuriose pesimistiniai elementai yra labiau išvystyti. Žinoma, iš jų daugiau pažįstamos yra budizmas ir krikščionybė" (34). Nejaugi? Tad ar lietuviams, neturintiems net elementariausių būtiniausių veikalų: "Religijos psichologijos", "Tikinčiojo psichologijos", "Tikėjimo psichologijos pagrindų" ir pan., pirmiausia dera stvertis psichologijos istorijai ar galų gale bent jos chrestomatijai priklausančių asmenybių. Vargu!

Kur ne kur net pats K. Trimakas ironizuoja ir aštriai kritikuoja savo klasikinės asmenybės: "Realizuojame mes save?... Daktare Maslow'ai, Jūs juokaujate... Pažiūrėkite jau vien į tai, ką padarėte su Būties psichologija... Išleisdite svarbiausią. Ignoravote Svarbiausią!" (126).

Vadinasi, ignoruoti Dievą mums nepakeliui. Jau užtenka kietojo ateizmo metų! Tai ką čia galvoti apie eilinį mirtingą

skaitytoją: ar čia iš tikrųjų verti lietuvių dėmesio ir pagarbos šie trys ponai psichologai? O gal, tarp mūsų šnekanč, nevertėjo mums jų nė viešumon kelti?!

Tačiau apie tai juodu ant balto pasakoją 240 psl. naujaitė knyga! Na, verskim jos puslapius toliau. Iš 175 V. Džeimso pavartotų citatų (p. 14-88), tik-tai 8 yra iš kitų autorių darbų. Tad kokio čia žanro knyga? Tati greičiausia – mokslinė trijų praeities psichologijos specialistų darbų apžvalga, o gal tiksliausia ją pavadinti – referatu. Tik kur referatas rašomas ir kokiam tikslui? Tati gali atsakyti kiekvienas dėstytojas ar net studentas. Bet ši knyga skirta plačiajai visuomenei (tai rodo 5.500 egz. tiražas!).

Studentų seminare galima sau leisti nagrinėti vieną ar kitą patinkančią temą, išklausti ar skaityti siauros apimties vieną kitą speckursą ar speckeminarą. Antra vertus, jei esu psichologas specialistas, negaliu šios knygos nei cituoti, nei jos teiginiais pasikliauti. Turiu remtis tikrai originalu, nes čia dažnai cituojami veikalai jau turi subjektivių, neautentišką atspalvį. Atsakotos ar išverstos mintys dažnai savotiškos. Tokioje knygoje apstu užsienio kalbų paveiktų, dažnai kur lietuviškos dvasios netekusių sakinių. Todėl su žiburiu ieškai tų įžymių psichologų sistemings, nuoseklios tikinčiojo psichologijos, jų pažiūrų sistemų, nuoseklios analizės, rišlaus išdėstymo.

O tokių dalykų kaip tik ir pasigendi šioje knygoje, kur nemaža įkrytų modelių, įtartino atspalvio antraščių ir kitų neįprastų skaitytojų gramatinių, leksinių, stilistinių dalykų. Pirmosios trijos knygos dalyse pasitaiko lietuviško sakinio dvasiai neįprastai užsienio kalbų štamai, neretai išmarginti neatsargiai arba keistai sukurtais naujadarais, daugybę tarptautinių nereikalingų terminų, kuri lietuviški atitikmenys yra nesunkiai užtinkami.

Kodėl taip atsitiko? Kai mieste cismo taisyklės pažeidžia vairuotojas, autoinspekcija tokį neklausdą dažniausiai nubaudžia. O ką daryti, jei kaip galinga vandenyno banga (šįsyk jį – kun. K. Trimakas, turis didelę profesoriaus ir autoriaus patirtį) nušluoja metų metais puoselėtas užtvankas ir nusirita giliai į sausumą? Taip panašiai atsitiko su šios knygos redaktore G. Bukauskiene. Ilgamete profesoriaus patirtim pasikausęs, mokslinių vardų ir laipsnių garsu pasidabinęs, autorius, matyt, nesunkiai įveikė per silpną pasipriešinimą redaktorės, kuriai dera atstovauti ilgametei lietuvių kalbos redagavimo tradicijai. Ji turėjo tvirtai stovėti stabilų rašybos, gramatikos, transkripcijos, stilistikos ir kitų lygmenų normų sargyboje.

Kęstutis A. Trimakas, ŽMOGAUS AUKŠČIAUSI SKRYDŽIAI. Religinių išgyvenimų psichologija. Redaktorė – G. Bukauskienė, viršelis – A. Varnaitės, men. redaktorė – D. Vitkevičienė. Tiražas – 5.500. Išleido LKB tarpdiecezinės Katechetikos Komisijos leidykla, Kaunas, 1996 m., 237 psl.

Sukaktuvinis "Dainavos" leidinys

Žurnalistas JUOZAS ŽYGAS, sukaktuvinio "Dainavos" ansamblio leidinio redaktorius. Nuotr. J. Tamulaičio

buvęs "Dainavos" pirmininkas Eugenijus Slavinskas) – meniškas ir tai progai labai tinkantis viršelės dail. Ados Sutkuvienės.

Pažymėtina taip pat visų gausių datų ir aprašymų tikslumas, neužtiktas jokiam kitame ligi šiol išleistame leidinyje. Šis leidinys tikrai bus didelė pagalba "Dainavos" tiksliai istorijai, jei kas ją mėgins rašyti. D.E.

Atsiųsta paminėti

"Angels upon Ivory" garsiausieji išleista Filadelfijoje (Angelus Music), "Gregorian chants" ir akustinio pianino religinės muzikos rinkinys, skirtas St. John Neumann, C.S.S.R. pagerbimui. Juosta, kuri taip pat išleista CD plokštelės pavidalu, paruošta muziko kun. Michael Barrett kartu su Bostono "Gregorian Chant Choir".

"Le Petit Prince", garsioji Antoine de Saint-Exupery pasaka vaikams, išleista garsiausioje, originalia prancūzų kalba Montrealyje, Studio Stanké. Juostos parengimui vadovavo Gaila Naruševičienė-Stankė, muzika Aleksandro Stankė. Pelnas skiriamas Kvebeko negalios iš-tiktų vaikų draugijai. Supažindinimas su garsiausioje įvyko 1996 m. kovo 21 d. Montrealyje.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilhelmas Čepinskis, jaunasis kaunietis smuikininkas, jau antruosius metus studijuoja garsiojoje Juilliardo muzikos akademijoje Niujorke. Jo profesorė yra Dorothy DeLay. Š. m. balandžio 2 d. akademija surengė jo pirmąjį atskirą smuiko muzikos recitalį, kuris tapo vienu žymiausių renginių šiais mokslo metais. Klausytojai entuziastiškai sutiko V. Čepinskio talentingai atliktus L. Beethoveno, C. Debussy, E. Griego, P. Sarasatės, J. Brahmsio kūrinius, papildytus A. Dvoržako ir anksti Lietuvoje mirusio Eduardo Balsio (1919-1984) kompozicijomis.

Jonas Zdanys, JAV gyvenantis išeivijos lietuvių poetas ir vertėjas, dirbantis dėstytoju Yale universiteto lyginamosios kalbotyros fakultete New Haven, Conn., pernai laimėjo "Poezijos pavasario" festivalio premiją už Vilniuje "Vagos" išleistus keturių Lietuvos poetų eilėraščių vertimus į anglų kalbą (Four Poets of Lithuania). Tie keturi poetai – Vytautas P. Bložė, Sigita Geda, Nijolė Miliauskaitė ir Kornelijus Platelis. Pernai rudenį įteiktą premiją paskyrė Lietuvos rašytojų sąjunga ir Lietuvos kultūros ministerija.

Dail. Viktoras Petravičius, žymusis grafikas, gimė 1906 m. gegužės 12 d. Bedaliuose, dabartiniam Šakių rajone, mirė 1989 m. rugsėjo 16 d. Union Pier vasarvietėje prie Mičigano ežero, netoli nuo Čikagos, kurioje praleido didžiąją savo gyvenimo dalį. Šį pavasarį bus minimas jo devyniasdešimties gimtadienis. Šia proga Vilniaus valstybinėje galerijoje jau atidaryta apžvalginė jo darbų paroda, atspindinti ilgą suakutvininko nueitą kūrybinį kelią. Parodos lankytojų laukia V. Petravičiaus estampai, knygų iliustracijos, knygženkliai. ELTA primena skaitytojams, kad V. Petravičius jau 1937 m. Paryžiaus pasaulinėje parodoje yra laimėjęs Didįjį prizą už lietuvių liaudies pasakos "Gulbė karaliaus pati" iliustracijas. Pasak ELTOS pranešimo, "Moderni Viktoro Petravičiaus kūryba išsiskiria savitu lietuvių liaudies grafikos tradicijų interpretavimu. Dailės tyrinėtojai akcentuoja jo darbus būdingą emocingumą, dekoratyvumą ir ekspresyvią iliustrinių plastiką. Dailininkas iliustravo Fausto Kiršos, Balio Sruogos, Kazio Bradūno ir kitų autorių knygas, yra nutapęs paveikslų, sukūręs skulptūrų bei kilimų..."

Kazio Viktoro Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" spektaklių išvakarėse čikagiškis "Draugas" balandžio 17 d. paskelbė įdomų pranešimą apie pirmakursio studento Virgilijaus Noreikos nuo sovietinio sunaikinimo išgelbėtas išeivijos lietuvių kompozitorių kūrinių gaidas ir knygas. "Draugo" redakcija, pasinaudodama "Respublikos" 1995 m. rugpjūčio 6 d. rašiniu "Studentas 'vogė'", profesorius gražina, ilgojoje citatoje pasakoja: "Vakar profesorius Virgilijus Noreika Muzikos akademijos bibliotekai gražino unikalią natų ir muzikos literatūros kolekciją, kurią prieš gerus 40 metų buvo... išnešęs iš šios bibliotekos. Iškilmingai įteikęs kolekciją, profesorius 'Respublikai' sakė: – Buvau dar pirmakursis studentas. Kartą priėjo prie manęs bibliotekos darbuotoja Petruskaitė ir paklausė, ar aš lietuvis. Na, lietuvis, sakau. Tada ji tyliai man papasakojo, kad saugomas yra atrinkęs nemažai vokalinės muzikos natų ir kitokios literatūros, kuri rytoj bus deginama. Paklausė, ar negalėčiau bent dalį jos išnešti..." Išnešti to rinkinio dalį studentui Virgilijui padėjo tėvas, skubiai iš antklodės pasiėmęs po apsiaustu užsivelkamą aprangos imitaciją su daugeliu kišenių. Išsinešą rin-kinį, svėrusį penkiolika kilogramų, sol. V. Noreika, motinai mirus, rado jos tvarkingai su-krautą į storą aplanką. Beveik visą tą naktį iš bibliotekos išnešta ir nno sudeginimo išgelbėta medžiaga buvo suieta su išeivijos kompozitoriais – Gailevičiumi, Banaičiumi, Gudavičiumi, Navicku, Stankūnu, Strolia, kun. Braziu, Jakubėnu. Pasak sol. V. Noreikos, jam būdavo skaudu, kai išeivijos lietuviai, ypač Čikagoje pik-tai sutikdavo jo koncertus, net plėšydami jų reklaminius pranešimus.

Vytautas Suslavičius, Elekt-rėnuose gyvenantis fotografas, savo dvidešimtąją nuotraukų pa-rodą surengė Birštono muziejuje. Parodoje buvo išstatyta ir 20 nuotraukų, atrinktų iš seniai ku-riamo ciklo "Vaikai ir jų pa-saulis".

Tarptautinis folkloro festiva-lis "Džukų godos 25" birželio pa-baigoje įvyks Alytuje. Aldona Zinkevičiūtė "Lietuvos ryto" ba-landžio 17 d. laidoje praneša: "Jo organizacinis komitetas surengė pirmąją spaudos konferenciją, į kurią pakvietė ne tik žurnalistus, bet ir esamus bei būsimus festi-valio rėmėjus – Alytaus pramonės, prekybos įmonių vado-vus. Į festivalį yra pakviesti ke-turiolikos užsienio šalių folkloro ansambliai, jame dalyvaus po-porą kolektyvų iš visų Alytaus apskrities regionų. Kartu vyks lietuvių meistrų mugės..." Nau-jajame džukų festivalyje jau su-tiko dalyvauti folkloriniai an-sambliai iš Prancūzijos, Italijos, Slovakijos, Norvegijos, Lenkijos ir Estijos.

M. K. Čiurlionis mirė 1911 m. balandžio 10 d. Pustelnike prie Varšuvos. Dabar ši vietovė jau yra Markusu vadinamas Varšuvos priemiestis. M. K. Čiurlionio mirties vietą balandžio 10 d. aplankė Lietuvos ambasados ir generalinio konsulato Varšuvoje darbuotojai. Jie padėjo gėlių prie M. K. Čiurlionio memorialinės lentos. Pirmą kartą į M. K. Čiurlionio atminimo pagerbimą įsi-jungė ir Markuso priemiesčio vi-ceburmistras Ričardas Ščepanskis. Su mokiniiais atėjo ir šio priemiesčio III-čios aštuonmetės mokyklos direktorė Celina Ja-zerska. Viceburmistras R. Ščepanskis Lietuvos ambasados ir generalinio konsulato atstovus nuvežė prie baigiamos tiesti gat-vės, kuriai suteikiamas M. K. Čiurlionio vardas.

Baltistikos institutą planuo-jama įsteigti prie Klaipėdos uni-versiteto. Šiuo reikalu sutartį jau prieš devesius metus pasirašė Klai-pėdos universiteto ir miesto savivaldybės atstovai su Baltistikos institutu Stockholm bei Karls-kronos Ronneby universitetiniu koldžu. Dabar šią sutartį patvir-tino Klaipėdos miesto burmistras Silverijus Šukys ir universiteto rektorius Stasys Vaitekūnas. Ini-ciatorių grupė paruošė steigimo dokumentus ir rūpinsis kadro sudarymu. Tas Klaipėdoje stei-giamas institutas "Lietuvos aide" yra vadinamas Baltijos institutu. Mat jis, atrodo, bus skirtas visų prie Baltijos gyvenančių tautų ryšiams plėsti. Baltistikos institutas Stockholm pagrindinį dėmesį skyrė tik Lietuvai, Latvijai ir Estijai, ypač kalbinėms baltų stu-dijoms, kurios apima Lietuvą ir iš dalies Latviją. Tad tam Balti-jos institutui prie Klaipėdos uni-versiteto turbūt reikės didesnio ar mažesnio persitvarkymo.

Aštuonioliktasis teatrų pava-sario festivalis šiemet įvyko Kau-ne, "Girstučio" kultūros rūmuose. Prie jų šventės dalyvius su dū-dų orkestru sutiko šio renginio laukiantys kauniečiai. Vilniaus dramos teatras šventėn atvyko su rež. A. Latėno paruošta R. Har-woodo "Aprėngėjo" premjera, kurion įsijungė ir filmų aktorius Regimantas Adamaitis. Šiaulių dramos teatras atsižvelgė S. Pa-rulskio spektaklį "Iš gyvenimo vėlių" (rež. V. Landsbergis), Pa-nevėžio dramos teatras – H. Ib-seno dramą "Moteris iš jūros" (rež. S. Varnas), Keistuolių teat-ras – spektaklį jaunimui pasakos motyvais "Jonas Kareivis" (rež. A. Giniotis), Klaipėdos dramos teatras – W. Saroyano pjesę "Geriausias gyvenimo laikas" (rež. R. Kudzmanaitė), Kauno dramos teatras – N. Kovardo "Asmeninius gyvenimus" (rež. V. Balsys). Prizai buvo paskirti ge-riausiems spektakliams, režisie-riams ir aktoriams. Žiūrovų pri-žas buvo paskirtas Vilniaus dra-mos teatrui už R. Harwoodo "Aprėngėją", dienraščio "Kauno diena" – aktorius R. Adamaičiui. Festivalyje buvo daug gerai atlik-tų vaidmenų, bet labiausiai išsi-skyrė S. Jakubauskas Šiaulių dra-mos teatre ir A. Kaniava Keis-tuolių teatre. Vertintojai geriau-siu dabartiniu spektakliu pripaži-no Keistuolių teatro "Joną Ka-reivį". Šiaulių dramos teatras prizą gavo už temos ir teatrinės kalbos autentiškumą spektaklyje "Iš gyvenimo vėlių". V. Kst.

Toronto vyrų choras "Aras", giedojęs Lietuvos kankinių šventovėje 1996 m. gegužės 5, sekmadienį. Choras pasirodo visuomenei ir kitomis progomis. Choro vadovė – LILIJ TURŪTAITĖ (viduryje), akompaniatorė – EDITA MORKŪNIENĖ. Nuotr. A. Puko

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.

SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.00%
180-364 d. term. ind.	4.00%
1 metų term. indėlius	4.00%
2 metų term. indėlius	4.75%
3 metų term. indėlius	5.50%
4 metų term. indėlius	5.75%
5 metų term. indėlius	6.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	5.00%
3 metų GIC-met. palūk.	5.75%
4 metų GIC-met. palūk.	6.00%
5 metų GIC-met. palūk.	6.50%
RRSP, RRRIF ir OHOSP	3.25%
RRSP ir RRRIF-1 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRRIF-2 m. term. ind.	5.25%
RRSP ir RRRIF-3 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRRIF-4 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRRIF-5 m. term. ind.	6.50%
Taupomąją sąskaitą	3.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.75%
Amerikos dol. kasd. pal.	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	7.75%
Sutarties paskolas	7.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	6.25%
2 metų	6.75%
3 metų	7.25%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	6.90%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitas

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS (RENGIMUS)

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, voryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416-370-3539 Toronte (Nemokamai atvažiuoju į kainuoti).

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102, Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SOLD BY TED STANULIS

RE/MAX West Realty Inc. 769-1616

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI

SĄŽINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS

BLOOR-ISLINGTON rajone skubiai parduodamas vienaaukštis dviejų miegamųjų namas (bungalow).

RE/MAX West Realty Inc. 1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9 (2 bloki ir vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616, namų tel. 416 231-4937,
nešiojamas tel. 416 802-1029 FAX 416 769-1524

Šiaurės Amerikos lietuvių 46-tosios sporto žaidynės įvyko 1996 m. gegužės 17-18-19 d.d. Čikagoje. Nuotraukoje – lietuvių bičiulis, Illinois gybrenatorius JIM EDGAR (viduryje), kviečiamas į žaidynes, atminimui priima žaidynių marškinėlius. Šalia jo R. DIRVONIS ir A. TAMOŠIŪNAS bei kiti šventės rengėjai

SPORTAS

Lietuvius prieš lietuvi

Ivairių negalavimų kamuojamas Šarūnas Marčiulionis vasario mėn. sužaidė tik vienas rungtynes, po kurių vėl negalėjo išeiti aikštėn. Jis pasirodė tik kovo 22 d. vakare įvykusiame Sacramento "Kings" ir Portlando komandų susitikime. Žaisdamas namuose, jis aikštėje išbuvo 18 minučių ir pataikė vieną metimą iš keturių bandymų, įmetė 4 baudas iš 8 mestų, surinkdamas 6 taškus. Tačiau jis pasirodė gana neblogai ir nemažai prisidėjo prie gynybos. Jo komanda laimėjo (80-78).

Portlandiečių tarpe gerai jau užsirekomendavęs, pagrindiniame penketuke žaidžiantis Arvydas Sabonis tose rungtynėse pasirodė 26 minutes, pataikė 4 metimus iš 8, 5 baudas iš 8, pelnydamas 14 taškų, atkovojo 12 kamuolių. Taigi šį kartą kovojo lietuvis prieš lietuvi.

Reikia manyti, kad Marčiulionio daugiau nekamuos negalavimai, ir jis galės sėkmingai toliau žaisti. Nuo Marčiulionio ir Sabonio sveikatos būklės daug priklauso ir Lietuvos krepšinio rinktinės rezultatai š.m. olimpinuose žaidimuose.

E. Šulaitis

Sėkmingas Sabonio sezonas NBA lygoje

NBA lygai užbaigus 82 rungtynių sezoną, krepšinio žinovai paskelbė įvairių kategorijų laimėtojus. Arvydas Sabonis visose naujųjų ("rookies") grupėse pirmąją.

Gegužės 15 d. paaiškėjo NBA lygos "šešto žmogaus" kategorijos laimėtojas (tai pirmas pakaitas pra-

dedančiam penketukui). Spaudos atstovų balsavime Arvydas Sabonis liko antru. Jis aplenkė daugelį žinomų žaidėjų (Magic Johnson, Steve Kerr ir kitus). Laimėtojų paskelbtas "Chicago Bulls" žaidėjas – Toni Kukoc.

Kitą dieną paaiškėjo ir geriausias lygos "naujojas" (rookie). Arvydas Sabonis šioje grupėje liko antru. Laimėtoju tapo Toronto komandos gnyneas Damon Stoudamire. Gegužės 17 d. spauda gavo ir NBA lygos trenerių išrinktą "naujųjų" (rookies) rinktinės sąrašą. Pirmame komandos penketuke yra Arvydas Sabonis.

Hamiltono "Kovas" laimėjo

Š.m. gegužės 7 d. Hamiltono jaunučių krepšinio komandos žaidė draugiškas rungtynes su Toronto "Aušra". 14 m. amžiaus grupėje hamiltoniečiai nugalėjo "Aušrą" 101:65. "Kovo" komandoje žaidė ir taškų pelnę: Repšys – 44, Kalvaitis – 15, Vaičius – 14, Orvydas –

14, Gudinskas – 5, Labodici – 4, Cockman – 3, Kybartas – 2, Antanaitis. 12 metų amžiaus grupėje Hamiltonas laimėjo 69:59. Žaidė: Panavaitė – 23, Tirilis – 16, Labodici – 14, P. Šniuolis – 16, Šeštakas, Rickus, Trumpickas, Šniuolis. Gegužės 25-26 d. S. Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybėse hamiltoniečiai pasirodė dalyvauti su 5 komandomis. A.G.

Krepšinio žaidynės Toronte

ŠALFASS-gos krepšinio k-tas, talkininkaujant Toronto sporto klubams "Aušra" ir "Vytis" praves krepšinio žaidynes gegužės mėn. 25 ir 26 d.d., Mississaugoje. Užsiregistravo 26 berniukų ir 8 mergaičių komandos iš Kanados ir JAV – iš viso apie 400 sportininkų.

Žaidimai įvyks dviejose Mississaugos, Ont. gimnazijose: St. Francis Xavier (50 Bristol Road West, arti Highway 10 ir 403) ir Philip Pocock (4555 Tomken Road, arti Eastgate ir 403) nuo 8.30 v. ryto, šeštadienį, gegužės 25 ir tęsis sekmadienį, gegužės 26. Dalyvaus šie klubai: Čikagos "Lituanica", Detroito "Kovas", Klivlando "Žaibas", Filadelfijos "Aras", Hamiltono "Kovas", Toronto "Aušra" ir Toronto "Vytis". Baigminės rungtynės – sekmadienį: mergaičių E ir C. (Pocock gimnazijoje) 11.30 v. ryto; berniukų E (Pocock) 1 v.p.p.; berniukų D (St. Xavier) 11.30 v. ryto; berniukų C (St. Xavier) 1 v.p.p.; berniukų B. (St. Xavier) 2.30 v.p.p. Organizacinio komiteto nariai: Rimas Miečius (pirmininkas), Edis Stravinskas (vicepirmininkas), Arūnas Morkūnas (išdalinimo-sekretorius), Raimundas Valadka (nakvynės), varžybinio k-to pirm. Andrius Klimas. R.M.

Sekančiuose Kanados parlamento rinkimuose, ši atskalių grupė žada remti liberalus ar konservatorius, jeigu reformininkų suvažiavime liepos mėnesį vadu ir toliau bus paliktas daug kalbant, bet nieko nelaimintis P. Manningas. Reformininkų suskilimo labiausiai džiaugtųsi dabartinis Kanados konservatorių vadas J. Charestas, turintis tik save ir vieną atstovą Kanados parlamente. V. Kst.

Ateitininkų žinios

Mokslieiviai ateitininkai birželio 1 d. rengia išvyką į Albion Hills, Boltone. Kviečiami dalyvauti 8 skyriaus mokslieiviai ir gimnazistai, Atsivežti savo dviračius, "rollerblades" ir "skateboards". Visą informaciją teikia kuopos pirmininkas S. Kulivas, tel. 766 2996. Birželio 21-23 d.d. "Kretingos" stovyklavietėje Wasagoje įvyks mokslievių ateitininkų savaitgalio kursai, kuriuose ketina dalyvauti Detroito ir Hamiltono ateitininkai. Norintys dalyvauti iš anksto praneša kuopos vadui S. Kulivui arba globėjams kun. E. Putrimui ir G. Petrauskienei. Inf.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,
reguliari metinė prenumerata – \$40.00,
rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00
(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam NAUJAM skaitytojui (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

.....

.....

Siunciu prenumeratądol., aukądol.

Laikraščio adresas:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DĖMESIO X LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS DALYVIAMS, APSISTOJUSIEMS HYATT

X Lietuvos tautinių šokių šventės organizacinis komitetas mieliai perveda šventės dalyvius, apsisitėjusius Hyatt Regency O'Hare viešbutyje, į susipažinimo vakarą (liepos mėn. 5 d., Navy Pier) ir į šventę (liepos mėn. 6 d., Rosemont Horizon). Tačiau, norint užsakyti reikiamą kiekį autobusų, svarbu žinoti, kiek žmonių šia teikiama transporto priemone pasinaudos. Prašome autobusuose vietas užsakyti užpildant ir prisijungiant čia atspausdintą atkarpą. Autobusų užsakymai priimami iki birželio mėn. 15 d. Neužsisakius iš anksto autobusuose vietos, pervedimas negarantuojamas.

Autobusų bilietas iš Čikagos apylinkių galima užsakyti skambinant **Aldonai Palukaitienei** tel. (312) 471-0811.

AUTOBUSŲ UŽSAKYMO ANKETA

Į SUSIPAŽINIMO VAKARĄ ir atgal į Hyatt bilietų po \$5 asmeniui

Į TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ ir atgal į Hyatt bilietų po \$3 asmeniui

Iš viso siunčiu \$

Vardas, pavardė

Adresas

Telefonas () Iš viso siunčiu \$

Čekius rašyti: X LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL
Siųsti: 2715 West 71st Street, Chicago, IL 60629

X LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS PRISIMINIMAI

X Lietuvos tautinių šokių šventės organizacinis komitetas, sukaktuvinęs šventės progą, pradeda platinti šventės prisiminimus-suvenyrus. Juos galima užsakyti iš anksto užpildžius ir prisijungiant šventės būstinėn čia atspausdintą atkarpą. Prisiminimus-suvenyrus bus galima įsigyti ir patiems šventės mugėje bei kituose šventės renginiuose; tačiau tada suvenyrų kaina bus aukštesnė. Užsakymai priimami iki **birželio mėn. 1 d.**

SUVENYRŲ UŽSAKYMO ANKETA

- SAGTELĖS "Buttons" (spalvotas ženklas) - po \$1.
KEPURAITĖS "Baseball caps" (geltonos su juodu ženklu) - \$8.
KREPSELIAI "Tote bags" (lininis su spalvotu ženklu) - \$11.
KREPSELIAI "Fanny packs" (geltoni su juodu ženklu) - \$9.
Sportiniai buteliukai "Sports bottles" (spalvotas ženklas) - \$6.

MARŠKINĖLIAI "T.Shirts" (balti su spalvotu ženklu):

- mažesni (small) - \$12.
didesni (large) - \$12.
dideli (X large)
labai dideli (XX large) - \$15.
patys didžiausi (XXX large) - \$15.

"LIMITED EDITION" MARŠKINĖLIAI (balti su visų 10 švenčių spalvotais ženklais):

- X large - \$25 XX large - \$30

PERSIUNTIMAS: \$0.75 už kiekvieną užsąkytą suvenyrą.

Vardas, pavardė

Adresas

Telefonas() Iš viso siunčiu \$

Čekius rašyti: X LITHUANIAN FOLD DANCE FESTIVAL
Siųsti: 2715 West 71st Street, Chicago, IL 60629

KLF TARYBA METINIAME NARIŲ SUSIRINKIME TORONTO LIETUVIŲ namuose gegužės 11 d. Sėdi (iš k.): revizijos komisijos narė MONIKA POVILAITIENĖ, tarybos sekretorė RAMUNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ, valdybos pirmininkas BRONIUS SAPLYS, tarybos pirmininkas PAULIUS KURAS, valdybos vicepirmininkė GRAŽINA IGNAITYTĖ, KLB atstovė JULIJA ADAMONYTĖ, KLB pirmininkas ALG. VAICIŪNAS; stovi (iš k.): pelno skirstymo komisijos pirmininkas EUG. ČUPLINSKAS, revizijos komisijos pirmininkas VYT. SKRINSKAS, JONAS GUSTAINIS, valdybos sekretorius ALG. NAUSĖDAS, valdybos židininkas dr. ARŪNAS PABEDINSKAS, JUOZAS KRIŠTOLAITIS, VYT. SENDŽIKAS, rev. k-jos narys FELIKSAS MOCKUS

Metinis KLF narių susirinkimas

Lietingą gegužės 11, šeštadienio rytą Toronto Lietuvių namuose susirinko 59 Kanados lietuvių fondo nariai išgirsti pranešimų apie KLF tarybos ir valdybos praėjusių metų veiklą. Atidaręs susirinkimą 10.30 v.r., KLF tarybos pirmininkas Paulius Kuras pakvietė Anapilio kleboną kun. J. Staškų sukalbėti invokaciją. Susirinkusius sveikino Lietuvos generalinis garbės konsulas Haris Lapas. Savo žodyje jis pagerbė dalyvaujantį fondo steigėją ir ugdytoją dr. Antaną Pacevičių, taip pat negalėjusį atvykti V. Ignaitį, primindamas, jog norint užtikrinti Lietuvos nepriklausomybės išlaikymą, išsivija turi būti veikli ir politiškai susipratusi. KLB krašto valdybos pirm. Alg. Vaičiūnas savo sveikinime pabrėžė KLF svarbą lietuviškos veiklos išsilaikymui, padėkodamas už dosnų paramos paskyrimą, be kurio KLB vargiai išsilaikytų.

Sudarius mandatų komisiją, (A. Juozapavičius, Indrė Viskontaitė ir Darius Viskontas) bei balsų skaičiavimo komisiją (Linas Zubrickas ir Julija Adamonytė), tarybos sekretorė Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė perskaitė praėjusių metų protokolą. Sekė tarybos pirmininko P. Kuro pranešimas, kuriame jis pasveikino atvykusius ir padėkojo valdybos pirmininkui Br. Sapliui, administratoriui A. Juozapavičiui bei valdybos ir tarybos nariams už darnų bendradarbiavimą, taipgi dr. Arūnui Dailidei, ilgus metus vadovavusiam Stipendijų komisijai, už visas jo pastangas.

Valdybos pirm. Br. Saplys savo pranešime apibūdino svarbiausius valdybos rūpesčius per praėjusius metus, būtent – stipendijų teikimo gairių pertvarkymą bei Lietuvai skiriamos pagalbos nustatymą. Svarstant prašymus du kartus per metus (pavasarij ir rudenį), lėšos buvo skiriamos dešiniąjį spaudai, artėjant rinkimams; lietuviškoms mokykloms Vilniaus krašte, Gudijoje, Maž. Lietuvoje ir Suvalkų krašte; remtiniams tremtiniams bei politiniams kalinams ir jų šeimoms; stipendijos tremtiniams bei politiniams kalinų vaikams.

Pirmininkas padėkojo Anapilio bei Priskėlimo parapijoms ir Lietuvių namams už patalpas posėdžiams; pranešė, kad per praėjusius metus į KLF įstojo 34 nauji nariai, mirė 16. Nuoširdžią užuojautą pareiškė ilgai fonde dirbusio neseniai mirusio a.a. Kazimiero Čepaičio šeimai. Pareiškęs, jog fondui

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

HomeLife
HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

reikėtų skleisti daugiau informacijos apie savo veiklą, Br. Saplys suminėjo visas valdybos narių, pradedančių trečius savo kadencijos metus, pavardes. Tai Gražina Ignaitytė, dr. Arūnas Pabedinskas, Alg. Nausėdas ir Kazimieras Deksnys.

KLF židininkas dr. Arūnas Pabedinskas pranešė, kad 1995 m. fondo kapitalas paaugo 2.9% arba \$58,175 (\$12,155 narių įnašų, \$9,520 aukų mirusių atminimui ir \$36,500 iš palikimų), dabar siekia \$2,088,605. Investicijos atnešė 7% palūkanų – maždaug 1% daugiau negu 1994 metais. Jo nuomone, fondo kapitalas 1996 metais gali paaugti tik 3%. Tai būtų žemiausias augimas nuo pat įsteigimo. Nors yra pažadėta palikimų, kurie sudarytų pusę milijono dolerių, bet gali užtrukti 10 metų, kol jie visai bus perleisti, o kasmetinių pajamų bus apie \$50,000. Reikėtų prašyti fondo narius, kad prisimintų KLF savo palikimuose.

Gražina Ignaitytė, KLF investicijų komisijos pirmininkė, savo pranešime pristatė komisijos narius V. Aušrotą, A. Nausėdą ir sakė, kad komisijos posėdžiuose, kai gali, dalyvauja tarybos pirmininkas, židininkas ir revizijos komisijos atstovas. Praėjusių metų pabaigoje 1, 2 ir 3 metų "GIC" sąskaitose investuota iš viso \$2,136,245; lietuvių kredito kooperatyvuose – \$893,000, didžiuosiuose Kanados bankuose – \$950,000, "trust" bendrovėse ir kituose bankuose – \$160,000 bei "Canada bonds" – \$133,245.

Pelno skirstymo komisijai, kuriai priklauso J. Gustainis ir J. Kristolaitis, vadovauja E. Čuplinskas. Jis paaiškino, kad skirstant paramą Kanados lietuvių organizacijoms bei humanitarinės pagalbos ir specialioms projektams Lietuvoje, prašymus padeda spręsti tarybos ir valdybos pirmininkai. Aptariant stipendijas, prie šių prisideda dar trys asmenys – Irena Ross, dr. Arūnas Pabedinskas ir G. Ignaitytė. Kaip anksčiau skelbta, bus skiriamos trys stipendijos po \$1,500 ir devynios po \$500. Praėjusiais metais išskirstyta \$110,000, šiemet numatyta – 20%

daugiau. 1995 m. Kanados organizacijoms paskirta \$81,000, Lietuvai \$28,000, stipendijoms ir jaunimo veiklai \$22,000.

Revizijos komisija savo akte, kurį perskaitė pirmininkas Vyt. Skrinskas, paskelbė, kad KLF knygos vedamos tvarkingai, pridėjo savo siūlymus dėl stipendijų skirstymo, pabrėžė būtinumą remti lietuvių organizacijas Kanadoje. Vykdam valdžios reikalavimus, oficialią reviziją atliko B. Nayman įpėdinis Roger Chaplin, kurio teigiamas pranešimas dėl knygvedybos išspausdintas su apyskaita. Susirinkimas patvirtino jo paskyrimą revizoriumi ir ateinančioms metams.

Diskusijose dėl pranešimų buvo pareikštos nuomonės paramos nukreipimo klausimu. Taryba buvo paskatinta nepamiršti tremtinių bei politinių kalinų, Vilniaus krašto, Vasario 16-tosios gimnazijos Vokietijoje, mokslinių bibliotekų Lietuvoje. Buvo siūlyta didinti sumas, skiriamas Lietuvos projektams, tačiau po įvairių pasisakymų balsų dauguma nusprendė pasilikti prie dabartinės formulės, būtent – mažiausiai 25% pelno. Tai reiškia, kad pagal reikalą galima skirti ir daugiau. Priminta, kad KLF gali skirti užsieniui tik pagal Kanados įstatymus ir pagal gautus prašymus.

Po metinio narių susirinkimo tarybos pirm. Paulius Kuras atidarė specialią sesiją spręsti KLF statuto 17-os pastraipos keitimą. Pristatytas siūlymas, kad naujai išrinktos 12 asmenų tarybos trečdalis būtų perrenkamas kasmet, taip ir iš revizijos komisijos trijų narių vienas būtų pakeistas kiekvienais metais, kaip daroma kitose institucijose, pvz., kredito kooperatyvuose. Tokiu būdu trečdalis tarybos ir revizijos komisijos lieka trejų metų kadencijai, kitas trečdalis dirba dvejus metus, dar trečdalis – tik vienerius metus. Susirinkimas vienbalsiai priėmė šį siūlymą, kuris įsigalios ateinančiais metais, renkant naują tarybą.

Trisdešimt antrasis Kanados lietuvių fondo metinis susirinkimas baigtas Tautos himnu. RSJ

Nuoširdžiai sveikiname savo mylimą mamytę

MARIJĄ KARASIEJIENĘ

gimtadienio progą, linkėdami sveikatos ir dar daug gražių Dievo palaimos metų.

Jus mylintys - vaikai ir vaikaičiai

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.

Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį. Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
20 High Park Blvd., Toronto.

Gydomasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Telefonas
416 763-5677

Šeimos gydytojas,

dr. Aleksandras Spudas

šiuo metu priima naujus pacientus.

1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)

Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6

Tel. 416 751-0082

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas

adresas: Goštauto 4-78

(kitoje Neries upės pusėje

nuo "Lietuvos" viešbučio)

Vilnius

Tel. (3702) 22 78 97

Fax (3702) 22 63 68

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgičių – mokesčių – turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

Mus, lietuvius, visi keliai veda į Lietuvą, ir, be abejo, geriausius kelius, kainas, patarnavimą bei skridimus siūlo mūsų lietuviškas kelionių biuras, veikiantis nuo 1978 m.

Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!

SKAMBINKITE TELEFONU 416 533-8443

JŪSŲ PATOGUMUI:

Skridimai į Lietuvą iš Toronto, Montrealio, Vankuverio, Edmontono, Kalgario ir kitų miestų su patikimais AC, LAL, LH, KLM, čekų, LOT, Finnair ir kitų bendrovių lėktuvais.

GARANTUOTOS GERIAUSIOS KAINOS!

Užsakantiems keliones kovo ir balandžio mėnesiais – VERTINGOS DOVANOS IR NUOLAIDOS!

Smulkesnių žinių teiraukitės tel: 416 533-8443

- * Mūsų kelionių biure galite įsigyti bilietus skridimams į visus pasaulio kraštus
- * Sutvarkome iškvietimus
- * Parūpiname visas
- * Pardudame pramogines keliones į šiltus kraštus
- * Specializuojamės kelionėse laivais

Kviečiame naudotis mūsų lietuviško biuro paslaugomis!

Telefonas 416 533-8443,

FAX 416 533-6279

Dėl kelionių laivais skambinkite Audronei tel: 416 255-8473

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Kelionių verslo registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

TORONTONT

Anapilio žinios

– Pavasarinė kapinių lankymo diena bus gegužės 26, sekmadienį. Mišios bus kapinių koplyčioje 3 v.p.p. Autoaiškėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilin į pamaldas įprastą sekmadienio tvarka.

– Gegužės 26, per Sekmines, mūsų parapijoje lankysis naujai paskirtas mūsų apylinkėi vyskupas Terrence Prendergast, S.J. Jis sakys pamokslus per visas pamaldas šventovėje ir kapinėse.

– Rysium su vietos vyskupo lankymusi Anapilyje gegužės 26, kapinių lankymo dienos metu, Wasagoje Gerojo Ganytojo šventovėje tą savaitgalį sekmadieninės Mišios bus gegužės 25, šeštadienį, 2 v.p.p. Po Kapinių lankymo dienos Wasagoje pamaldos sekmadieniais jau bus 11 val. ryto.

– Palaidoti: gegužės 17, penktadienį, a.a. Vincas Ignatavičius, 75 m. amžiaus; gegužės 18, šeštadienį, a.a. Kleopas Dalinda, 84 m. amžiaus, ir a.a. Mečys Pransys, 75 m. amžiaus.

– Tuoktis ruošiasi: Vitas Kuliešius su Dalia Jankauskaite.

– Pirmąją Komuniją vaikučiai priims per Sekmines, gegužės 26 d. Pirmoji išpažintis ir Pirmosios Komunijos apeigų repetitija bus gegužės 24, penktadienį, 7 v.v.

– Mišios gegužės 26, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Eleną ir Stąsį Tolvišas (mirties metinės), 11 v.r. už parapiją; gegužės 25, šeštadienį, Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Gudų šeimos mirusius.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienio, gegužės 19, popietėje dalyvavo 169 asmenys. Svečių knygoje pasirašė V. Rutkauskienė iš Vilniaus; dr. R. Mikelskas iš Palangos; A. ir O. Karbavičiai iš Vištyčio; J. Šivickaitė ir B. Šivickas iš Kauno; Ila Janušaitė iš Čikagos; L. Šimoliūnienė iš Šiaulių; B. Marson ir F. Vasyliūtė iš Otavos. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys J. V. Šimkus.

– LN valdybos posėdis – gegužės 30, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Gegužės 28, antradienį, 11 v.r. Lietuvių namuose šaukiamas LN moterų būrelio visuotinis narių susirinkimas.

– Gegužės 24, penktadienio vakare, "Lokyje" gros "Pistoleros". – Birželio 8 d. bus LN rengiamas vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas. Daiktai priimami LN darbo valandomis nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p. Tel. 416 532-3311. Parduodamos medinės kėdės po \$1.

– Liepos 14, sekmadienį, įvyks LN vyrų būrelio ir "Atžalyno" gegužinė Boyd Conservation parke – "Green Acres". Autobusas išvažiuos 12.30 v.p.p. nuo LN ir "Vilniaus" rūmų. Važiuojantiems į gegužinę kelionę nemokama, bet prašoma užsiregistruoti LN raštinei tel. (416) 532-3311.

– Slaugos namams aukoko \$50 J. Slivinskas. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A6.

IEŠKOME rusiškai kalbančios vaikų prižiūrėtojos/namų šeimininkės, kuri gyventų kartu 6 dienas per savaitę. Skambinti tel. 905 770-4337.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 503-1687.

Toronto Maironio mokyklos I skyrius su savo mokytoja A. KARKAITE ir skyriaus aplankiusiais Lietuvos karininkais. Nuotr. G. Paulionienės

Prisikėlimo parapijos žinios

– Naujoji Prisikėlimo parapijos taryba pasiskirstė pareigomis: pirm. – B. Čepaitienė, vicepirm. – G. Petrauskienė, sekr. – I. Poškutė; tarybos sekcijų vadovai: religinės – R. Radžiūnaitė, labdaros – J. Čuplinskienė, visuomeninės – V. Taseckas, ekonomines – V. Tamulaitis, jaunimo – kun. E. Putrimas, tariant L. Kulavienei ir V. Pabrėžienei, jaunų šeimų – R. Grybienė ir V. Pabrėžienė, rinkliavų – J. Poškus, stovyklavietės priežiūros – J. Nešukaitis.

– Santuokos sakramentui ruošiasi Valerija Kartavičiūtė ir Angelo Gerardi.

– "Kretingos" jaunimo stovyklos registracijos lapai jau išsiuntinėti. Negavę prašomi teirautis parapijos raštineje. Stovyklos vadovai ieško senų Wasagos jaunimo stovyklų nuotaukų, kurių reikia parodai. "Kretingos" stovyklavietei tvarkyti du savaitgalius – birželio 1 ir 8 d.d. – rengiama talka. Jei kas galėtų prisidėti, išsamesnę informaciją gaus paskambinę Rūtai Jaglowitz, tel. 622-9919.

– Gegužinių pamaldų tvarka: šokiadieniais – 7 v.v., šeštadieniais – po 9 v.r. Mišių, sekmadieniais – po 11.30 v.r. Mišių. Per pamaldas prieš litanią skaitomos ištraukos iš popiežiaus Jono Pauliaus II enciklikos "Atpirkėjo Motina".

– Mišios gegužės 26, sekmadienį: 8.15 v.r. – už a.a. Mariją ir Tadą Normantus; 9.15 v.r. – už a.a. Oną ir Simoną Grigonius; 10.15 v.r. – Motinos dienos novena, už a.a. Petrą Vaitiekūną ir a.a. Ursulę Kastavičienę; 11.30 v.r. – už parapiją ir visus parapijiečius.

Tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje aukoko: \$30 – O. Skrebūnienė; \$20 – S. O. Dačkai, J. Vaškela; \$10 – D. Deksnytė. Prisikėlimo parapijos tarybos labdaros sekcija dovanų moksleiviams drabužių. Nuoširdus acū geradariams. A.S.

A. a. Juozo Kolakauskio atminimui žmona Gabrielė "Tėviškės žiburiams" aukoko \$50.

A. a. Vinco Ignatavičiaus atminimui, užjausdami artimuosius, V. V. Augėnai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$25.

A. a. Jono Kšivickio trečiųjų mirties metinių proga vėlonies atminimui "Tėviškės žiburiams" aukoko \$100 žmona Alina.

A. a. Kleopai Grinkienės mirus, užjausdami Danutę Zakarevičienę su šeima ir sūnų Sigitą, Donatas ir Valerija Karosai "Tėviškės žiburiams" aukoko \$20.

A. a. Stasio Rakščio atminimui, užjausdami žmoną Sofiją, dukterį Laimą, dukraitės Rūtą ir Karoliną, Juliją ir Zigmą Didžbaliai (London, Ont.) "Tėviškės žiburiams" aukoko \$20.

A. a. Kazimiero Čepaičio atminimui pagerbti Tėvynės sąjungos Kanados skyriui aukoko: \$30 – dr. M. ir dr. J. Uleckai; \$20 – A. H. Stepaičiai. Aukotojams nuoširdi padėka.

KLKM dr.-jos centro valdyba Irena Satras iš Orilijos, Ont., atsiuntė gegužės 6 datuotą "TŽ" atviruką, kuriame sveikina Velykų ir pavasario proga. Prie sveikinimo prijungė auką, už kurią leidėjai dėkoja.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

Toronto Maironio mokyklos III skyrius su jį aplankiusiais Lietuvos karininkais. Kairėje – skyriaus mokytoja B. Pilipaitienė ir B. Simonavičius. Nuotr. G. Paulionienės

"ATŽALYNAS" nuoširdžiai kviečia visuomenę į sukaktuvinį 25 metų KONCERTĄ-BALIŲ

1996 metų birželio 1, šeštadienį, 5.30 val. po pietų,

Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Street West, Toronto (prie Dundas St. W.).

PROGRAMOJE: visos tautinių šokių grupės – vaikučiai, studentai, vyresnieji, veteranai. Bufetas su stipriais ir gaivinančiais gėrimais. Turtinga loterija. Kitos staigmenos.

VAKARIENĖ-ŠOKIAI-

Šilta vakarienė su vynu. Pradžią 7.30 val. vak. Šokiams gros V&V muzikalinis ir vokalinis vienetas. Įėjimas: \$30 suaugusiems (koncertas ir vakarienė), \$25 studentams (iki 18 m), \$15 koncertui.

Dėl informacijos galima kreiptis į D. Bonner tel. 905 949-8657 arba J. Vitkūnienę tel. 416 621-8671.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą. Tėvų komitetas

A. a. Elenos Zebrauskaitės-Weir

* tapybos paroda *

1996 m. gegužės 26 d. Anapilio salėje

(kapinių lankymo metu)

SIBIRO TREMTINIAMS REMTI

VAKARONĖ

įvyks 1996 m. birželio 5, trečiadienį, 7 v.v.

Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje.

* MENINĖ PROGRAMA IR VAIŠĖS *

Auka –\$10

Rengia – Baltiečių moterų taryba (lietuvų skyrius)

Lietuvos pensininkams. Žinodami, kad Kanadoje gyvena nemažai lietuvių, kurie norėtų lietuviškas pensijas persivesti į Kanadą, informuojame, kad lietuvių, neatsisakę Lietuvos pilietybės, gali toliau gauti pensiją Lietuvoje per įgaliojimą asmenį vienerių metų laikotarpį. Pasibaigus įgaliojimo terminui, Lietuvos pilietis turi pratęsti įgaliojimą LR ambasadoje Kanadoje. Atsisakius Lietuvos pilietybės, pensijos neišmokamos. Dėl išsamesnės informacijos šiuo klausimu piliečiai turėtų kreiptis į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Pensijų, pašalpų skyriaus inspektorių Haliną Vrublevską. Telefonas nr.: (370 2) 75 06 13, valdybos adresas: Ukmergės 12, Vilnius.

Lietuvos sveikatos reikalų ministeris dr. Antanas Vinkus ir seimo narys Julius Beinortas, lydimi dr. P. ir I. Lukoševičių, gegužės 20 d. aplankė Šv. Jono lietuvių kapines, parapijos šventovę, "Tėviškės žiburius", paliko knygų ir papasakojo apie daromas reformas Lietuvos sveikatos apsaugos srityje. Svečiai palinkėjo geriausios sėkmės šiam savitraščiui, kuris jiems jau iš seniau žinomas. Svečių pranešimas – susitikimas su lietuvių visuomene bus šį ketvirtadienį, gegužės 23 d., Prisikėlimo parapijos parodoje salėje.

Dėl pašto vėlavimų galima skųstis skambinant 416-979-88-22 arba 1-800-267-1177. Palikti adresą su pašto kodu. Kuo daugiau bus užregistruota adresų, kuriems vėluojasi laiško pristatymas, tuo bus atkreiptas didesnis dėmesys.

Aušrinė Simanaitienė, LR ambasados Otavoje pirmoji sekretorė

CANDLELIGHT CATERING

Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpiname gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joana Bubulienė.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

JAUNA LIETUVĖ moteris mielai padėtų namų ruošoje kartą per savaitę, savaitgaliais arba vakarais. Skambinti telefonu 416 245-1744.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

MONTREALQUE

Motinos buvo prisimintos gegužės 12 d. Aušros Vartų šventovėje per kun. Izidorius Sadausko atnaujamą Mišių pamokslą. Po pamaldų Motinos dienos minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje. Dalia Gabrėnaitė pradžioje padėklamavo Vytauto Činausko eilėraščių, padamnuodami ir skudučiais pagrodami. Po to ilgiau kalbėjo Kristina Pavilanytė-Gaputienė, kaip jai su vyru pavyko įsijūti du broliukus iš Lietuvos našlaičių namų. Kanados ir Kvebeko imigracijos bei Lietuvos įvairioms įstaigoms teko pristatyti daug dokumentų ir jų iš vienos kalbos į kitą patvirtintų vertimų.

Šiam pranešimui pasibaigus, su keturiomis dainomis gražiai pasirodė moterų dainos vienetas "Aušra".

vad. muz. Aleksandro Stankevičiaus. Minėjimą baigė padėkos žodžiu visiems programos atlikėjams ir dalyviams KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. Arūnas Staškevičius. Prie kavos ir saldumynų minėjimo dalyviai dar kurį laiką praleido, besikalbėdami ne tik apie programą, bet ir apie šaltą orą ir iškritusį sniegą.

Montrealio liuanistinė mokykla baigė mokslo metus gegužės 11 d.

KLK Moterų dr.-jos Montrealio skyriaus susirinkimas įvyks birželio 2 d. po 11 val. Mišių seselių namuose.

Religinių giesmių garsiausių pristatymas bus birželio 2 d., 12 val. Aušros Vartų parapijos salėje. Programoje pasirodys pianistas Manuel Blais, smuikininkas Chantal Parent, čelistas Erik Kory ir solistas Antanas Keblys. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Vedyboms ruošiasi Povilas Rutkauskas su Elizabeth Milne. B.S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seve, Montreal (Quebec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greltas ir tikslus pataravimas. Pasiteltavimas nepelnejojo apsidrausti.

Įvairios žinios

Lietuvos laisvės lyga, vadovaujama A. Terlecko, balandžio 16 d. atsišaukimu kreipiasi į tautiečius, primindama, kad jai buvo pirmoji organizacija, pakvietusi tautą burtis į atgimimo sąjūdį. Po seimo rinkimų neatėjo Lietuvai tarnaujančios jėgos, todėl šių metų rinkimuose Lietuvos laisvės lyga dalyvaus – nusprendė grįžti į politinį gyvenimą. Kviečia susirūpinti tėvynės ateitimi ir aktyviai dalyvauti seimo rinkimuose. Laukia pasiūlymų. Rašyti adresu: Lietuvos laisvės lyga, Laisvės al. 99, 3000 Kaunas, Lietuva. Inf.

"Niagara Falls Review", 1996 m. balandžio 15 d. laidoje paskelbė platų pranešimą apie ten, Maple Leaf Village, šį rudens atidaromą lošimų kazino, į kurį pradžiai bus priimta dirbti 3000 tarnautojų. Prašymai darbu gauti kol kas dar nepriimami, bet netrukus tuo reikalu visuomenė bus informuojama. Atremtuotos kazino patalpos turės 200,000 kvadratinį pėdų plotą lošimams, poilsui, restoranams. Bus paruošta autoaiškė 3000 automobilių. Numatomos 650 milijonų dol. metinės pajamos, iš kurių 375 milijonai bus grąžinami Ontario provincijai.

Popiežiaus Leono XIII fondas išsiuntinėjo atsišaukimą, kuriame nurodoma, kad Lietuvos laisvinimo bei lietuviybės išlaikymo reikalams Lietuvių fondas ir Tautos fondas per daugelį metų buvo suteiktos milijoninės sumos. Lietuva jau laisva, bet išbristi "iš sovietinio amoralės ir paklusnumo liūno" dar reikia nemažai pastangų ir priemonių. Idealiu Lietuvoje yra daug, burtis žygiui į atgimimą vartojama spauda, radijas, televizija. Tačiau šių priemonių kontrolė dar tebesanti buvusios sovietų nomenklatūros rankose. Todėl išvija dabar nemažiau reikalinga, kaip "ir mūsų praeities parama Lietuvos kovai už laisvę". Atgimimui pagalba teikti galima stiprinant Popiežiaus Leono XIII fondą. Jau yra sukelktas keliadesimt tūkstančių kapitalas. Atsišaukime kviečiama paskirti auką Fondui, organizuoti Fondo židinius. Aukos siųsti adresu: Pope Leo XIII Fund, 7125 S. Mozart St., Chicago, IL 60629, USA. Atsišaukimo pasirašė Fondo tarybos pirm. dr. Č. Masaitis ir išd. sekretorius dr. P. I. Jokubka. Inf.

Lietuvai – tik viena galimybė, pasakė aiškiai Lietuvos respublikos ambasadorius Šiaurės Amerikai dr. A. Eidintas balandžio 26-27 d.d. Vašingtone su-

rengtame simpoziume tema "NATO plėtimasis: etninė dimensija". Simpoziumą surengė Amerikos etninių grupių valstybinė konfederacija (NCAEG), veikianti nuo 1957 m. Kurį laiką jai vadovavo Marylando un-to prof. dr. Jonas Genys.

Pranešimuose išryškėjo skirtingi amerikiečių požiūriai į ŠAS (NATO) plėtimą. Diskusijose dalyvavo ir 15 Europos valstybių ambasadoriai. Lietuvos ambasadorius dr. A. Eidintas išdėstė Lietuvos poziciją dėl įsijungimo į Europos sąjungą ir narystės ŠAS-goje. Pasak ambasadoriaus, Vakarai turėtų nusistatyti aiškią strategiją Baltijos valstybių saugumo atžvilgiu. Jis taipgi aptarė lygiagrečio Europos s-gos ir ŠAS-gos plėtimo galimybę. Pabrėžtos ir prieštastys, skatinančios Lietuvai atakliai siekti ŠAS(NATO) narystės. Lietuva jos siekianti ne todėl, kad būtų nusistatčiusi prieš Rusiją, bet todėl, kad Lietuvoje pripažįstamos tos pačios vertybės kaip ir Vakaruose. Rusai esą jautrūs ne išorinei grėsmėi, bet įtakos sferų siaurėjimui ir praradimui. Lietuvai pačiai saugumo priemonių nepakanka; jos palikimas už ŠAS (NATO) ribų padarytu neigiamą įtaką krašto vidaus gyvenimui, išsklity grėsmė demokratinėms reformoms ir užsienio investicijoms. Per šį šimtmetį du kartus prisikėlusiai tautai trečiajam kartui gali neužtekti jėgų. Todėl Lietuvai jokio kito pasirinkimo nėra.

Ambasadorius pasisakė ir Karaliaučiaus srities klausimu. Lietuva neturėtų būti palikta viena tos problemos akivaizdoje, nes ne mes esame pasirašę Potsdamo sutartį. Apie šį simpoziumą pranešimą spaudai paruošė Lietuvos ambasados spaudos skyrius. Inf.

Neužmirškime spaudos

Išskelaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santapus. Neužmirškina, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 47 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliaujant tautiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. "TŽ" leidėjai